

**Program hospodárskeho
a sociálneho rozvoja obce Novoté
2023 - 2030**

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spolu s územným plánom základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR sa spracováva spravidla na 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. PHSR koncepcne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie bude zárukou, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré obec nemá peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

Hlavička dokumentu PHSR

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Novot' na roky 2023 – 2030
Územné vymedzenie:	Obec Novot'(Žilinský kraj, okres Námestovo)
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR:	31.03.2023
Dátum platnosti:	03/2023 – 12/2030
Verzia:	2.0
Publikovaný verejne:	www.novot.sk

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 Základné charakteristiky

Obec Novot' je pohraničnou obcou nachádzajúcou sa v Žilinskom kraji, v západnej časti okresu Námestovo. Obec leží v severnej časti stredného Slovenska, západne až severozápadne od okresného mesta Námestovo.

Nadmorská výška stredu obce je 752 m.n.m., v chotári sa nadmorská výška pohybuje v rozmedzí 715 až 1086 m.n.m. (Veľký kopec v Oravských Beskydách). Stred obce sa nachádza na 49° 26' zemepisnej šírky a 19° 16' východnej zemepisnej dĺžky.

Novot' a jej katastrálne územie zasahuje do niekoľkých orografických celkov: západnú časť predstavujú Oravské Beskydy z podcelku Ošust, stred územia tvorí Podbeskydská brázda, v ktorej je stred osídlenia obce a z juhovýchodnej časti do územia katastra obce zasahuje Podbeskydská vrchovina. Všetky uvedené orografické celky spadajú do oblasti Stredných Beskyd.

Administratívne a územné začlenenie:

Názov obce:	Novot'
Názov okresu:	Námestovo
Názov kraja:	Žilinský
Štatút:	obec
Kód obce:	509884
Kód katastrálneho územia:	842877

Tabuľka 1 - Výmera územia obce Novot' (v m²)

Výmera územia obce Novot' (v m ²)	
Celková výmera územia obce	37 977 830
Poľnohospodárska pôda - spolu	19 307 747
Orná pôda	3 732 632
Záhrada	37 577
Trvalé trávne porasty	15 537 538
Nepoľnohospodárska plocha - spolu	18 670 083
Lesný pozemok	16 946 840
Vodná plocha	274 442
Zastavané plochy	1 183 152
Ostatná plocha	265 649

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2022

Susediace katastre obce Novot':

- katastrálne územie Mútne (na severe a severovýchode),
- katastrálne územie Krušetnica (na juhovýchode),
- katastrálne územie Zákamenné (na juhu až juhozápade),
- katastrálne územie Poľskej republiky (na západe).

Obrázok č. 1 – Pohľad na kataster obce Nováč

Zdroj: www.google.sk/maps

Tabuľka 2 - Počet obyvateľov podľa štátnej príslušnosti v obci Nováč k 1. 1. 2021

Počet domov podľa typu domu v obci Nováč k 1. 1. 2021		
Štruktúra domov podľa typu domu		
Nováč	abs.	%
rodinný dom	878	90,8
bytový dom	9	0,93
polyfunkčná budova	1	0,1
ostatné budovy na bývanie	1	0,1
neskolaudovaný rodinný dom	73	7,55
núdzový objekt, neurčený na bývanie	0	0
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	3	0,31
ostatné	2	0,21
nezistený	0	0
Spolu:	967	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Najbližšie významné sídelné štruktúry:

- mesto Námestovo 25 km
- mesto Tvrdošín 35 km
- mesto Dolný Kubín 41 km
- mesto Čadca 53 km (cez Poľskú republiku) a 58 km (cez Oravskú Lesnú)
- mesto Ružomberok 59 km
- mesto Žilina 76 km (cez Oravskú Lesnú)
- mesto Martin 84 km

História obce

Obec Novot' bola založená v roku 1691, vtedajším komposesorom oravského panstva – grófom Jurajom Erdädym. Vznikla v najzápadnejšej, neúrodnej časti Oravy. Jej pôvodný názov bol Ďurkov (Jurkov) pravdepodobne podľa prvého zakladateľa a šoltýsa Michala Jurčáka (maďarsky Ďurčáka).

V roku 1712 bola obec premenovaná na NOVOŤ (teda Nová obec). Prví obyvatelia pracovali na kľčovaní lesov, živili sa poľnohospodárstvom ako aj chovom dobytka a oviec. O vierovyznaní jej obyvateľov v úplných začiatkoch nevieme takmer nič (vzhľadom k skutočnosti, že oravskí mocipáni Thurzovci presadzovali ako zástancovia reformného hnutia evanjelické náboženstvo na svojich majetkoch (občania teda mohli byť evanjelikmi). Od roku 1703 bola Novot' úradne už katolícka. Až do roku 1758 patrila k lokčianskej farnosti. V roku 1758 bola pripojená ako filiálka k farnosti v Zákamennom. Samostatná farnosť v Novoti vznikla v roku 1787. Prvým novot'ským farárom bol Matej Bossák.

Po zariadení farnosti a postavení kostola vznikla v roku 1790 v obci škola. Obec pre ňu získala dočasné priestory. Murovaná škola bola postavená až začiatkom 20. storočia. Prvý kostol postavený v roku 1789 – 1790 bol drevený. Zsvätený bol narodeniu Panny Márie a stál približne na mieste, kde stojí kostol súčasný.

Výstavba v obci sa naplno rozvinula až po druhej svetovej vojne. Elektrifikácia obce bola dokončená v roku 1959. Ako jedna z prvých väčších stavieb bol v roku 1966 postavený kultúrny dom, ktorý patril v tých časoch k najkrajším nielen v okrese, ale aj v kraji. V roku 1975 bolo postavené nákupné stredisko v centre obce.

V roku 1951 sa začalo so stavebnými prácami na budove školy. Vyučovať sa v nej začalo v školskom roku 1954/55. V roku 1967 sa uskutočnila jej rekonštrukcia a v roku 1972 boli postavené dve šesťbytové jednotky pre učiteľov. V tom roku sa začala výstavba nového školského pavilónu a dielni, ktoré sa začali používať v roku 1974.

Materská škola v obci vznikla až v roku 1968, adaptáciou starej školy. S výstavbou novej sa začalo v roku 1982. Do užívania bola daná v tom istom roku aj s jasľami.

V apríli 1974 bola spustená skúšobná a v júni toho istého roku definitívna výroba v prevádzke SEZ v Novoti, zameraná na výrobu elektroinštalačného materiálu. V obci bolo postavené zdravotné stredisko.

Ustanovujúca schôdza poľnohospodárskeho družstva v Novoti sa konala v júni 1977. Po založení družstva viacerí občania našli zamestnanie v obci, či už v poľnohospodárskej výrobe alebo v tzv. pridružených výrobách, príznačných pre toto obdobie.

V roku 1989 bol odovzdaný do užívania Domov dôchodcov v Novoti v hodnote 22 miliónov korún, s kapacitou 115. Pozoruhodné je, že tak ako väčšina stavieb, aj táto bola zrealizovaná vtedajšou Drobnou prevádzkou v Novoti.

V roku 1983 získala obec titul Vzorná pohraničná obec a v roku 1989 1. miesto v súťaži miest a obcí Slovenska v rámci výstavby.

Deväťdesiate roky boli charakteristické snahou o celkové zlepšenie vzhľad u obce a skvalitnenie viacerých oblastí života v nej. V tomto období bolo postavených 27 bytových jednotiek v obci. Uskutočnila sa čiastočná prístavba kultúrneho domu a bol vybudovaný moderný Dom smútku. V rámci finančných možností sa upravovali viaceré verejné budovy a priestranstvá. Zrealizovala sa rekonštrukcia ciest v obci a rozšírili sa inžinierske siete. V spolupráci obce, farského úradu a veriacich

sa uskutočnila rozsiahla oprava farského kostola: jeho prekrytie, prebudovanie kúrenia na podlahové a rekonštrukcia interiéru. V tomto období bol vybudovaný aj televízny vykryvač, zabezpečujúci kvalitný príjem 1. a 2. programu a vybudovaný vysielač na príjem tel. signálu pre Orange a Eurotel.

V januári 2001 bol otvorený medzinárodný hraničný priechod Novoť – Ujsoly.

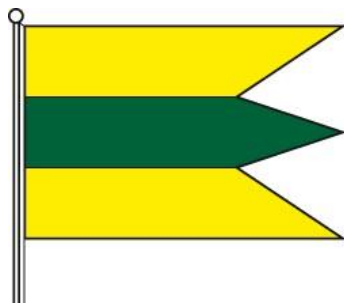
Symboly obce

Symboly obce sú zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou N-9/1991.

Erb obce: V zelenom štíte zlatá levia maska.

Vlajka obce: Pozostáva z troch pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej, zelenej a žltej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvoma strihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať obce:

Podľa I. Florekovej Novoť používa vlastné pečatidlo od 18. storočia. V poli najstaršieho pečatidla je vyrytý dvojhavý lev. Kruhový opis pečatidla znie: listová koruna SIGIL(lum) * POS(sessionis) * NOVOT *. Žiaľ, autorka neuviedla, v ktorých rokoch odtlačky tohto pečatidla našla. Vieme k tomu dodať iba toľko, že znak Novote nepochybne korení v rodovom erbe Turzovcov. Obec vznikla na ich majetku a hlavnou figúrou erbu Turzovcov je práve korunovaný lev.

Novoť v 18. storočí používala aj ďalšie pečatidlo s kruhovým opisom: POS(ses)SIONIS : SIGIL(lum) : NOVOTY :. V jeho poli je vyrytý korunovaný orol s malým štítom na prsiach. Roky používania tohto pečatidla opäť nie sú známe. Orol ako znak obce má pôvod buď v grófskom erbe Turzovcov (grófsky titul dostali od Rudolfa II. roku 1607 a orol je obsahom srdcového štítu), buď v erbe Námestova, ktoré bolo sídlom slúžňovského úradu, kam Novoť patrila. Erb s korunovaným orlom udelila Námestovu Mária Terézia roku 1777.

Podľa iného názoru Novotň pečatidlo s orlom používala iba veľmi krátku dobu. Na dokumente z roku 1870 sa opäť našiel odtlačok pôvodného pečatidla obce s levom. Iba hlavu leva obec použila aj na pečiatke, ktorú I. Floreková našla na dokumente z roku 1914. Kruhový opis pečiatky znie:

* ÁRVA MEGYE NOVOTTY KOZSÉG PECSÉTJE.

Osobitnú pozornosť si zasluhuje pečiatka, ktorú obec používala za prvej republiky. Je v podstate nápisová. V jej poli je text: Krajina Slovenská OBEC NOVOŤ Okres Námestovo. Našla na písomnosti z roku 1935. Pri pohľade na pečiatku nikomu neunikne, že pod názvom obce je vyryté polkoleso. Je všeobecne známe, že polkoleso je atribútom sv. Kataríny, na Slovensku aj symbolom baníctva. Patrónkou Novote je však Panna Mária. Jej narodeniu bol zasvätený nielen pôvodný kostol z roku 1790, ale aj súčasný, ktorý bol postavený roku 1942. Niet jedinej zmienky o tom, že by sa v chotári Novote bolo baníčiilo. Vieme ale, že za prvej ČSR sa obyvatelia zaoberali predovšetkým drevorubačstvom, plnícstvom a výrobou šindľov i dreveného riadu. Pol koleso v pečiatke obce upozorňuje na prácu s drevom, ktorá za prvej republiky bola hlavným zdrojom obživy miestnych obyvateľov.

Z heraldického hľadiska je najcennejší a na obnovu v erbe najvhodnejší obecný znak, vyrytý na pečiatke zo začiatku 20. storočia, ktorý obsahuje iba hlavu leva. Takýto znak nepoužila žiadna iná obec na Slovensku. Za erb Novote bol v roku 1983 navrhnutý zelený štít so zlatou hlavou leva.

1.2 Demografia

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Z hľadiska počtu obyvateľov patrí obec Novoť medzi obce s celkovým počtom do 5 000 obyvateľov (veľkostná kategória 2 000 – 4999 obyvateľov).

Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce je v nasledujúcej tabuľke.

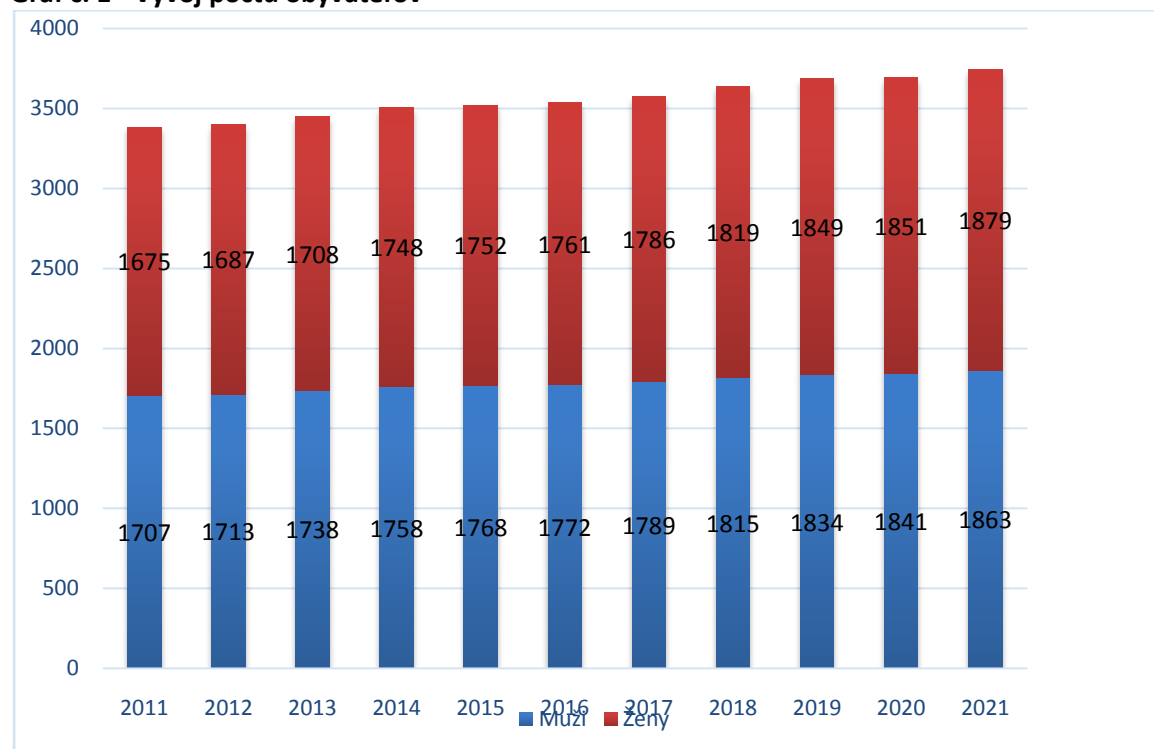
Tabuľka 3 - Obec Novoť – Počet obyvateľov podľa pohlavia

Novoť	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Muži	1707	1713	1738	1758	1768	1772	1789	1815	1834	1841	1863
Ženy	1675	1687	1708	1748	1752	1761	1786	1819	1849	1851	1879
Spolu	3382	3400	3446	3506	3520	3533	3575	3634	3683	3692	3742

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vývoj počtu obyvateľov

Graf č. 1 - Vývoj počtu obyvateľov

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z grafického znázornenia je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov obce Novoť má v sledovanom období neustále stúpajúcu tendenciu. Od roku 2011 kedy predstavoval počet obyvateľov 3382, nastáva postupný nárast počtu obyvateľov až na úroveň 3742 obyvateľov v roku 2021 (+ 360 obyvateľov).

Veková štruktúra obyvateľstva

Veková štruktúra obyvateľstva sa sleduje aj podľa produktívnych vekových skupín. Pri tejto štruktúre môžeme obyvateľstvo rozdeliť do troch základných skupín:

- predproduktívny vek (0 – 14 rokov),

- produktívny vek (15 – 64),
- poproduktívny vek (65+).

Tabuľka 4 - Veková štruktúra obyvateľstva obce Novot'

Veková štruktúra obyvateľstva obce (rok 2021)					
Muži		Ženy		Spolu	
Predproduktívny vek (0 – 14 rokov)	447	Predproduktívny vek (0 – 14 rokov)	469	Celkom (muži + ženy):	916
Produktívny vek (15 – 64 rokov)	1 280	Produktívny vek (15 – 64 rokov)	1 208		2 488
Poproduktívny vek (65+)	136	Poproduktívny vek (65+)	202		338
Spolu:	1 863	Spolu	1 879		3 742

Zdroj: Štatistický úrad SR

Najviac obyvateľov je zastúpených v skupine produktívneho veku, celkovo 2 488 obyvateľov obce, čo predstavuje 66,49 % z celkového počtu obyvateľov. Nasleduje skupina predproduktívneho veku, s počtom 916 občanov, čo predstavuje 24,48 % všetkých obyvateľov obce. Poslednou zastúpenou skupinou sú obyvatelia v poproduktívnom veku s počtom 338 občanov, čo predstavuje 9,03 % obyvateľov obce Novot'.

Prirodzený prírastok – migrácia obyvateľstva

Najviac detí sa v obci narodilo v rokoch 2011 a 2017 - 2020. Naopak najnižšia pôrodnosť bola zaznamenaná v rokoch 2012 – 2013 a 2015 - 2016. Najväčší prirodzený prírastok obyvateľstva dosiahla obec v roku 2019. Celkový prírastok obyvateľstva bol najnižší v roku 2020. Naopak najvyšší celkový prírastok dosiahla obec v rokoch 2014 a 2018.

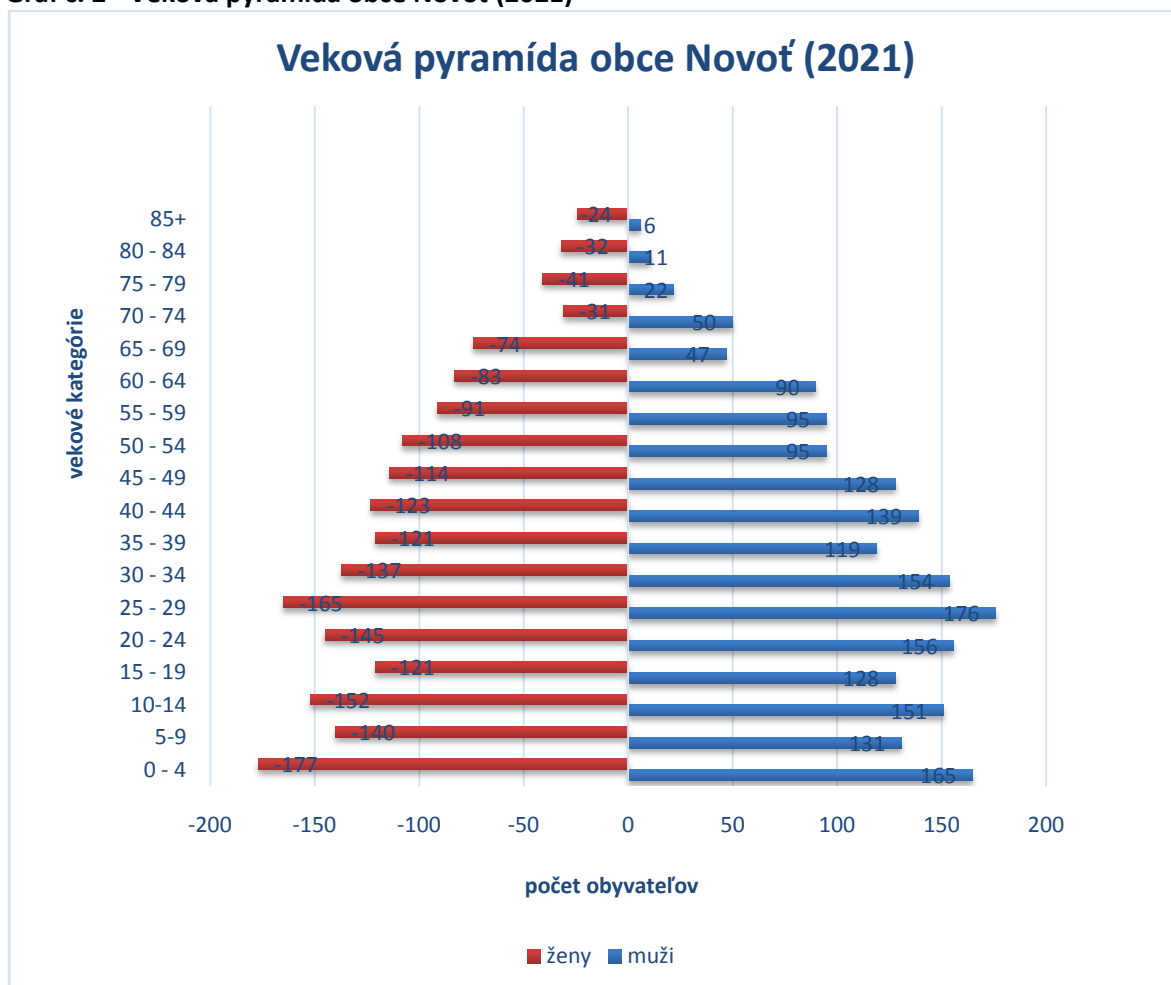
Tabuľka 5 - Obec Novot' – Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva

Novot'	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Narodení	67	49	46	59	48	49	69	62	82	71	56
Zomretí	45	27	33	36	33	42	26	18	22	34	35
Prirodzený prírastok obyvateľstva	22	22	13	23	15	7	43	44	60	37	21
Prisťahovaní na trvalý pobyt	19	11	51	55	37	34	44	33	22	7	37
Vystáňovaní z trvalého pobytu	22	15	18	18	38	28	45	18	33	35	29
Migračné saldo	-3	-4	33	37	-1	6	-1	15	-11	-28	8
Celkový prírastok obyvateľstva	19	18	46	60	14	13	42	59	49	9	29
Počet obyvateľov obce	3382	3400	3446	3506	3520	3533	3575	3634	3683	3692	3742

Zdroj: Štatistický úrad SR

Veková pyramída obce Novot' (2021)

Graf č. 2 - Veková pyramída obce Novot' (2021)

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva

Z hľadiska vzdelanostnej úrovne je v obci najviac zastúpené obyvateľstvo so stredným odborným (učňovským) vzdelaním (bez maturity) – spolu 23,81 %. Za ním nasledujú obyvatelia so základným vzdelaním spolu 22,22 %. Úplné stredné vzdelanie (s maturitou) má 22,06 % obyvateľov a 17,43 % obyvateľov je bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov. Vysokoškolské vzdelanie má 9,67 % obyvateľov obce. Naopak vyššie odborné vzdelanie má 3,77 % obyvateľov, pri 0,83 % obyvateľoch nebolo zistené ich vzdelanie a 0,22 % obyvateľov je bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac.

Tabuľka 6 - Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v obci Novot' k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v obci Novot' k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania		
Novot'	abs.	%
bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov	647	17,43
základné vzdelanie	825	22,22
stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	884	23,81

úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	819	22,06
vyššie odborné vzdelanie	140	3,77
vysokoškolské vzdelanie	359	9,67
bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	8	0,22
nezistené	31	0,83
Spolu:	3 713	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Z hľadiska národnostného zloženia je obyvateľstvo obce s prevahou slovenskej národnosti. V obci žijú podľa sčítania obyvateľov občania slovenskej, maďarskej, českej, ukrajinskej, poľskej, rumunskej, rakúskej, 3 inej a 14 obyvateľov nezistennej národnosti. Podľa sčítania sa najviac, cca 98,92 % obyvateľstva obce hlásilo k slovenskej národnosti, 0,03 % k maďarskej, 0,27 % k českej, 0,05 % k ukrajinskej, 0,19 % k poľskej, 0,03 % k rumunskej, 0,05 % k rakúskej a 0,08 % k inej národnosti. Občanov s nezistenou národnosťou bolo v obci spolu 14 (cca 0,38 %).

Tabuľka 7 - Počet obyvateľov podľa národnosti v obci Nováč k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa národnosti v obci Nováč k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti		
Nováč	abs.	%
slovenská	3 673	98,92
maďarská	1	0,03
rómska	0	0
rusínska	0	0
česká	10	0,27
ukrajinská	2	0,05
nemecká	0	0
moravská	0	0
poľská	7	0,19
ruská	0	0
vietnamská	0	0
bulharská	0	0
chorvátska	0	0
srbská	0	0
židovská	0	0
rumunská	1	0,03
albánska	0	0
rakúska	2	0,05
grécka	0	0
sliezska	0	0
čínska	0	0
talianka	0	0
kórejská	0	0
anglická	0	0
francúzka	0	0
turecká	0	0
iránska	0	0
írka	0	0
kanadská	0	0

Počet obyvateľov podľa národnosti v obci Nováč k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti		
Nováč	abs.	%
iná	3	0,08
nezistená	14	0,38
Spolu:	3 713	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Podľa údajov zo sčítania v roku 2021 z hľadiska náboženského vyznania obyvateľstva dominujú v obci obyvatelia, ktorí sa hlásia k rímskokatolíckej cirkvi (tvoria 96,09 % obyvateľstva obce). Ku evanjelickej cirkvi sa hlásia 11 obyvateľov, ku gréckokatolíckej cirkvi sa hlásia 11 obyvateľov a 2 osoby sa hlásia tiež ku kalvínskej cirkvi. Kresťanské zbory na Slovensku zastupuje v obci 10 osôb, 1 osoba sa hlási k židovskému náboženstvu, 1 osoba je uvedená v rámci ostatných a nepresne určených kresťanských cirkví, 2 osoby sa prihlásili k pohanstvu a prírodnému duchovnu, 3 osoby zastupujú ad hoc hnutia, 2 osoby sa hlásia k inému náboženstvu a pri 19 obyvateľoch obce sa nepodarilo zistiť náboženské vyznanie obyvateľov.

Tabuľka 8 - Počet obyvateľov podľa náboženského vyznania v obci Nováč k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa náboženského vyznania v obci Nováč k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania		
Nováč	abs.	%
Bez náboženského vyznania	83	2,24
Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke)	3 568	96,09
Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku (evanjelické)	11	0,3
Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke)	11	0,3
Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku (kalvínske)	2	0,05
Pravoslávna cirkev na Slovensku (pravoslávne)	0	0
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike	0	0
Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť	0	0
Kresťanské zbory na Slovensku	10	0,27
Apoštolská cirkev na Slovensku	0	0
Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike (baptistické)	0	0
Cirkev bratská v Slovenskej republike	0	0
Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie	0	0
Židovská obec na Slovensku (židovské)	1	0,03

Počet obyvateľov podľa náboženského vyznania v obci Novot' k 1. 1. 2021		
Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania		
Novot'	abs.	%
Cirkev československá husitská na Slovensku	0	0
Starokatolícka cirkev na Slovensku (starokatolícke)	0	0
Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike	0	0
Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v Slovenskej republike	0	0
Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike	0	0
budhizmus	0	0
islam	0	0
hinduizmus	0	0
ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	1	0,03
pohanstvo a prírodné duchovno	2	0,05
ad hoc hnutia	3	0,08
iné	2	0,05
nezistené	19	0,51
Spolu:	3 713	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

1.3 Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci sú predajne potravín a iného spotrebného tovaru, ako sú COOP Jednota alebo súkromní živnostníci. Okrem stálych predajcov v obci poskytujú tieto služby aj súkromní podnikatelia na trhovisku vo forme predaja ovocia a zeleniny, hlavne v letnom období.

Najvýznamnejší priemysel v obci zabezpečujú súkromní podnikatelia, ktorí zamestnávajú miestnych obyvateľov:

- firma Colorspol – povrchová úprava kovov,
- firma Colorspol – výroba drevených paliet a výrobkov z dreva,
- firma K.V.N. – zvaračské práce,
- firma VDD Orava – výroba drevených a plastových okien a dverí,
- viacerí živnostníci, stolári, automechanici, cukrári, elektromechanici a iné.

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci je zabezpečovaná pomocou poľnohospodárskeho družstva Agrovex Novot', vo forme chovu hovädzieho dobytku, oviec, koní, výroby syra, poskytovania agroturistických služieb prevádzkovaním Agro hotela a Gazdovského dvora.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať na ďalšie poskytovanie služieb občanom a najmä turistom a návštevníkom obce.

Priemyselná výroba a výrobné služby

V obci Novoť je v súčasnosti lokalizovaných niekoľko výrobných prevádzok, ktoré spolu s drobnými súkromnými podnikateľmi vo výrobní sfére poskytujú cca 500 pracovných príležitostí, z toho 1/5 pre ženy.

V areáli bývalých Slovenských elektrotechnických závodov, ktoré boli najvýznamnejšou výrobnou prevádzkou v obci a v r.1989 zamestnávali 160 pracovníkov, vznikli firmy Colorspol,s.r.o, odevná firma Grutex, s.r.o a DANAV ORAVA, s.r.o. V rámci areálu poľnohospodárskeho družstva Agrokovex sa nachádzajú firmy Kovovýroba Florek, Frenocar, s.r.o. a Novšindel' s.r.o. Novoť.

V obci Novoť je v súčasnosti lokalizovaných niekoľko výrobných prevádzok, ktoré spolu s drobnými súkromnými podnikateľmi vo výrobní sfére poskytujú cca 500 pracovných príležitostí, z toho 1/5 pre ženy.

V areáli bývalých Slovenských elektrotechnických závodov, ktoré boli najvýznamnejšou výrobnou prevádzkou v obci a v r.1989 zamestnávali 160 pracovníkov, vznikli firmy Colorspol, odevná firma - Gruchalová a DANAV. V rámci areálu poľnohospodárskeho družstva Agrokovex sa nachádzajú firmy Kovovýroba Florek, Frenocar a Novšindel'.

- Colorspol, s r. o (založený v r.1991).

Firma je zameraná na antikoróziu ochranu povrchov lodí, mostov, vodných diel, energetických stavieb a stavieb v chemickom priemysle formou otryskávania, náterov a metalizácie. Od minulého roku pribudlo aj spracovanie tenkej drevnej hmoty (rezivo). V areáli je rekonštruovaná kotolňa na spaľovanie vyprodukovaného dreveného odpadu. Čo sa týka odpadov – obaly z náterových hmôt sú likvidované v košickej spaľovni a drevený odpad sa jednak spaľuje alebo odpredáva.

- M. Gruchalová

- jedná sa o odevnú firmu, založenú 1.12.1994, ktorá je umiestnená v budove Colorspolu. Firma sa špecializuje na šitie dámskych odevov (nohavice a sukne) na export do zahraničia.

- DANAV, s r. o. – vznikol v r.1997.

Výrobný program je zameraný na betónové výrobky: plotové diely, komínové diely, kozuby (interiérové aj záhradné), vázy, kvetináče. V súvislosti s finančnou náročnosťou výroby (dovoz surovín z Považia, Liptova a Rohožníka – biely cement) a problémami s odbytom, je stav pracovníkov vo firme zredukovaný. Firma má vlastnú kotolňu na báze hnedého uhlia s ročnou spotrebou 6-7 t. DANAV nie je producentom skládkovateľného odpadu – odpad z výroby sa využíva.

- Kovovýroba Florek – vznikla v r.1998.

Firma je zameraná na zákazkovú výrobu kontajnerov pre automobilový priemysel pre krajiny EÚ (najmä Nemecko, Belgicko, Francúzsko, Rakúsko), boxov a zariadení na lešenia. Firma je napojená na kotolňu poľnohospodárskeho družstva Agrokovex, v ktorej sa ročne spaľuje 180 t hnedého uhlia (platia za znečistenie). Kovový odpad z výroby sa skladuje v paletách a 3x ročne sa vyváža.

- Frenocar – založený v r.1995.

Výrobný program predstavujú brzdové obloženia na automobily Škoda, Lada a LIAZ a sieťové napájače k anténam. Výrobky firmy Frenocar sú určené pre slovenský a český trh. Frenocar má vlastnú kotolňu na . Za areálom je umiestnená skládka odpadov, kde sa skladujú napr. plechovky od farieb, ktoré sa raz ročne odvážajú do spaľovne. Brúsne prachy sa zachytávajú v cyklóne.

- Novšindel' – združenie založené v r. 1995.

Hlavný výrobný program tvoria strešné a fasádne štiepané šindle, najmä na vývoz do Rakúska, doplnkový - rezivo z nespracovateľného dreva. Novšindel' nemá vlastnú kotolňu, len teplovzdušnú pec, v ktorej sa spaľuje drevený odpad.

V rámci návrhu je uvažované v obci Novot' - k.ú. Novot' s cca 323 pracovnými miestami, z toho cca 197 pracovných miest v oblasti občianskej vybavenosti a služieb, 50 pracovných miest v oblasti poľnohospodárskej výroby a 76 pracovných miest v oblasti výroby.

Záverom možno konštatovať, že za účelom ďalšieho rozvoja obce bude potrebné posilniť aj výrobnú sféru, nakoľko sa jedná o územie s vysokým indexom vitality a teda aj zabezpečenou reprodukciou pracovnej sily a zároveň s vysokou nezamestnanosťou.

Firmy so sídlom v obci:

- AB-stav spol. s r.o. - Výstavba obytných a neobytných budov i. n.
- ADS – TECHNO spol. s r.o. - Nákladná cestná doprava
- AGROTECH JUDIÁK s. r. o. - Výroba ostatných kovových výrobkov i. n.
- AGROVEX Novot', družstvo - Chov hospodár.zvierat
- Allforhorses s. r. o. - Chov dom.neúžit.zvierat
- Aluwood s. r. o. - Výstavba obytných a neobytných budov i. n.
- AM TRANSPORT, s.r.o. - Nákladná cestná doprava
- ANFER s.r.o. – Lekárne
- B.V.M. s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- BOZPOKOL s.r.o. - Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti i. n.
- Bpower, s.r.o. - Výroba ostatných elektrických zariadení
- CoinCollectors s.r.o. - Poradenské služby v oblasti podnikania a riadenia
- COLORSPOL, spol. s r.o. - Maľovanie a zasklievanie
- Crepi Group s. r. o. - Výstavba obytných a neobytných budov i. n.
- DANA V ORAVA, s.r.o. – Obrábanie
- dk, s.r.o. - Ostatné špecializované stavebné práce i. n.
- Duchan Team, s. r. o. - Výstavba obytných a neobytných budov i. n.
- E.I.S. Bulvas s. r. o. - Elektrická inštalácia
- Ekoenerget s. r. o. - Inštalácia kanalizačných, výhrevných a klimatizačných zariadení
- ELBARTOŠ s. r. o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- FACH-STAV s.r.o. - Nákladná cestná doprava
- FRENOCAR s.r.o. - Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá
- Fumiks, s.r.o. - Inžinierske činnosti a poradenstvo
- GAMIN SK, s.r.o. - Nešpecializovaný veľkoobchod
- GEPARD.SK spol. s r.o. - Maloobchod s hodinami a šperkmi v špecializovaných predajniach
- GHP MONTAGE s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- Glovstav s. r. o. - Zemné práce
- GRUTEX, s.r.o. - Výroba ostatných odevov a doplnkov
- HRUBSTAV s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- JACOBE s. r. o. - Nešpecializovaný veľkoobchod
- JAKOBE s. r. o. - Nešpecializovaný veľkoobchod
- JAKUBJAK s.r.o. - Nákladná cestná doprava
- JFG SK s.r.o. - Zemné práce
- JUDIÁK INVESTMENT s. r. o. - Výroba ostatných kovových výrobkov i. n.
- K.V.N.-NOVOŤ plus, s. r. o. - Výroba kovových konštrukcií a ich častí
- K.V.N.-NOVOŤ, spol. s r.o. - Výroba kovových konštrukcií a ich častí
- KDF KOVALČÍK, s. r. o. - Výstavba obytných a neobytných budov i. n.
- Kolenčík s. r. o. - Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti i. n.
- Kuchťák, s. r. o. - Inžinierske činnosti a poradenstvo
- Kukotel s.r.o. - Elektrická inštalácia

- KYMA Elektro s. r. o. - Montáž, rekonštrukcia a údržba vyhradených technických zariadení – elektrických
- Lekáreň pod Kameným, s.r.o. – Lekárne
- MarbElectro, s. r. o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- MASE STAV s. r. o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- MB STAV PRO, s. r. o. - Elektrická inštalácia
- METINOX s.r.o. - Výroba ostatných kovových výrobkov i. n.
- Microjob, s. r. o. - Nešpecializovaný veľkoobchod
- Mišjak s.r.o. - Počítačové programovanie
- MP MONTAGE s. r. o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- MP STAV PRO s. r. o. - Pilovanie a hobľovanie dreva
- N O M U T s.r.o. - Výstavba obytných budov
- Na okraji, s.r.o. - Služ.súvis.s pestovaním
- Nibla s.r.o. - Veľkoobchod s ostatnými domácimi potrebami
- NOVA2 s.r.o. - Ostatný maloobchod mimo predajní, stánkov a trhov
- NOVOČON, s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- NOVŠINDEL, s.r.o. - Výroba ostatná stavebnostolárska a tesárska i. n.
- NRP, s.r.o. - Ostatné pomocné obchodné činnosti i. n.
- ORANET, s.r.o. - Ostatné telekomunikačné činnosti
- OravaNet, Slovakia, spol. s r.o. - Ostatné telekomunikačné činnosti
- Piano Slovakia s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- REALITY-SOLUTIONS s.r.o. - Prenájom a prevádzkovanie vlastných alebo prenajatých nehnuteľností
- RevolutionInvest s. r. o. - Ostatné pomocné obchodné činnosti i. n.
- ROHRBAUER s. r. o. - Výroba ostatných kovových výrobkov i. n.
- RYPÁK s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- Simply&Smart, s. r. o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- SPOKOSTAV s. r. o. - Sprostredkovanie obchodu s drevom a stavebným materiálom
- Šustek s.r.o. - Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
- Technické služby obce Nováč s. r. o. - Činnosti súvisiace s krajinou úpravou
- TECHNO - Nováč, s. r. o. - Ostatný maloobchod s novým tovarom v špecializovaných predajniach i. n.
- TECHNO - VIA, s. r. o. - Ostatné špecializované stavebné práce i. n.
- Transport autoservis, s. r. o. - Oprava a údržba motorových vozidiel
- TZB PLAN s. r. o. - Ostatná stavebná inštalácia
- VDD Orava, s.r.o. - Stolárske práce
- VDD Trade s.r.o. - Stolárske práce
- WSGarage s.r.o. - Oprava a údržba ostatných dopravných prostriedkov

Tabuľka 9 - Fyzické osoby a živnostníci

Nováč	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Fyzické osoby - podnikatelia	441	429	438	438	444	461	483	515	553	543	576
Živnostníci	434	422	432	432	436	453	475	506	547	532	564

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 10 - Právnické osoby

Nováč	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PO -	20	22	27	29	35	37	41	44	49	53	55

ziskové											
PO - neziskové	10	13	14	15	6	6	10	12	9	9	15
PO - spolu	30	35	41	44	41	43	51	56	58	62	70

Zdroj: Štatistický úrad SR

Maloobchod

Je reprezentovaná cca 10 maloobchodnými zariadeniami od predajní potravín, zmiešaného tovaru, obuvi, autofólii, stavebnín až po nákupné stredisko COOP jednota v centre obce. Skladba a rozloženie v území vyhovujú pre obec do 5000 obyvateľov. Realizácia nových prevádzok je podmienená rastom konkurencie uvedených služieb, ich lokalizácia je vhodná v strede zastavaného územia obce.

V k.ú. Novoť sa nachádzajú tieto zariadenia s **verejným stravovaním**:

- Agrohôtel s reštauráciou – cca 50 stoličiek a barom – cca 30 stoličiek.
- Reštaurácia Trend – cca 50 stoličiek.
- Bar u Valentína a - Hostinec u Gity.

Verejné ubytovanie v obci poskytuje:

- Agrohôtel (s ubytovacou kapacitou 73 lôžok v dvojlôžkových izbách, s reštauráciou, barom, bazénom a saunou, fitnesscentrom a stolným tenisom).
- Pri Agrohótele je turistická ubytovňa s kapacitou 44 lôžok a spolu vytvárajú jeden komplex. Vhodná je pre menej náročných turistov.
- Penzión Snežienka.

Služby

Na území k.ú. Novoť sa nachádzajú tieto zariadenia s nevýrobnými službami:

- Starý cintorín pri kostole s cca 72 hrobovými miestami a
- Nový cintorín s Domom smútku s 1 207 hrobovými miestami.
- 2 prevádzky kaderníctva.
- Autoservis.

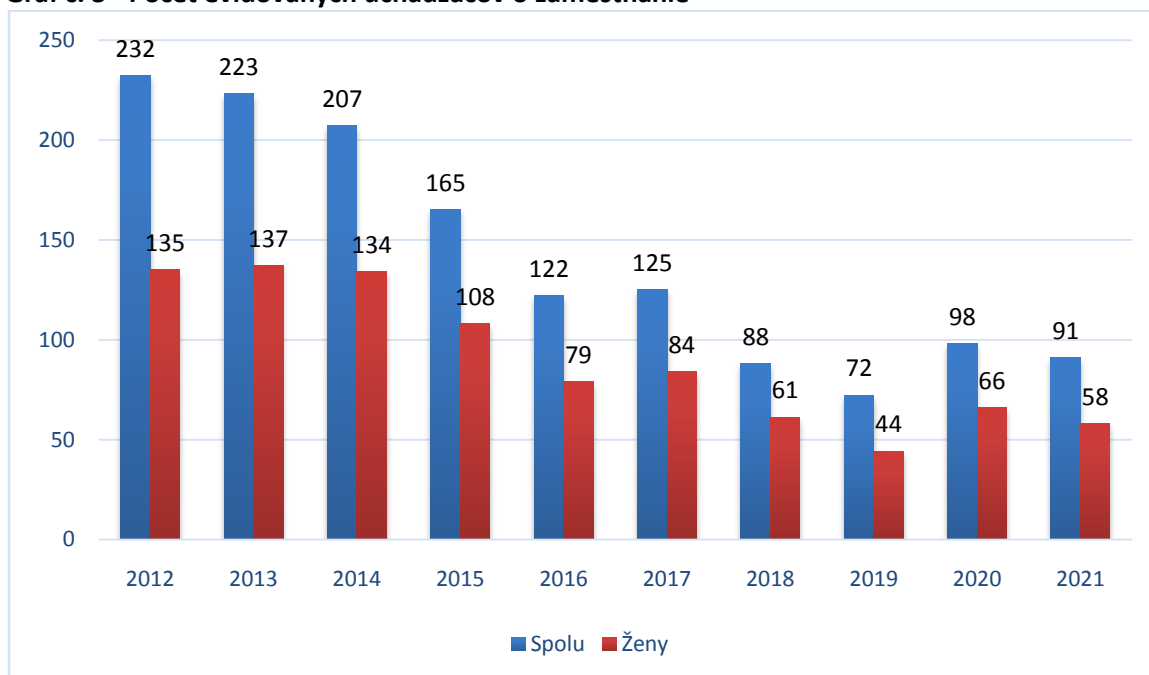
Realizácia nových prevádzok je podmienená ekonomickým rastom obce a jej obyvateľov.

Trh práce

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Novoť od roku 2012 do roku 2019 neustále klesal. V sledovanom období bol najvyšší počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v roku 2012 (spolu 232 uchádzačov). V roku 2021 bolo v obci Novoť celkovo 91 evidovaných uchádzačov o zamestnanie, z toho 58 žien a 33 mužov.

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Graf č. 3 - Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 11 - Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v obci Novoť k 1. 1. 2021

Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v obci Novoť k 1. 1. 2021		
Novoť	abs.	%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	78	4,74
Ťažba a dobývanie	0	0
Priemyselná výroba	352	21,41
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	4	0,24
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	2	0,12
Stavebníctvo	446	27,13
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	122	7,42
Doprava a skladovanie	55	3,35
Ubytovacie a stravovacie služby	30	1,82
Informácie a komunikácia	10	0,61
Finančné a poisťovacie činnosti	4	0,24
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	0
Odborné, vedecké a technické činnosti	26	1,58
Administratívne a podporné služby	23	1,4
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	41	2,49

Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v obci Novot' k 1. 1. 2021		
Novot'	abs.	%
Vzdelávanie	82	4,99
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	101	6,14
Umenie, zábava a rekreácia	6	0,36
Ostatné činnosti	10	0,61
Činnosti domácností ako zamestnávateľov; nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie	0	0
Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení	0	0
Nezistené	252	15,33
Spolu:	1 644	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

1.4 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Občiansku vybavenosť obce predstavuje široký komplex zariadení a účelovo upravených plôch, ktorých cieľom je uspokojovanie rôznych potrieb obyvateľov všetkých vekových kategórií. Občianska vybavenosť obce vo východiskovom období spracovania PHSR uspokojivo pokrýva len základné potreby súčasných obyvateľov. Kapacitne nepostačuje v športe, kultúre a službách. Vybavenosť, dôležitá pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu je nepostačujúca. Občania využívajú vybavenosť v blízkom okresnom meste Námestovo a v blízkom Dolnom Kubíne.

Inštitúcie

Materská škola s kapacitou 90 detí. Materská škola bola pôvodne vybudovaná v roku 1986 ako MŠ a DJ s kapacitou 110 detí, v súčasnosti je využívaná len MŠ s kapacitou 90 detí. Plocha areálu je cca 3600 m². V areáli nie sú vybudované detské ihriská, pozemok tvorí len trávnatá plocha, uvažuje sa s dobudovaním detských ihrísk pre MŠ a športovísk pre ZŠ.

Nárast počtu obyvateľov a tým aj nárast počtu detí v MŠ si vyžiada zvýšenie počtu tried na 4, zvýšenie počtu učiteliek na 6.

Základná škola v centre obce bola vybudovaná v roku 1954, rekonštruovaná v roku 1967, v roku 1974 bol dostavaný ďalší pavilón s dielňami, neskôr kabinety. V súčasnosti základnú školu navštevuje 567 detí v 22 učebniach, pričom sa na vyučovanie využíva aj objekt pôvodných dielní, v ktorom sú umiestnené 4 triedy. V samostatnom pavilóne je školská jedáleň s kuchyňou a telocvičňa s vonkajšími športoviskami - futbalovým ihriskom a univerzálnou športovou plochou. Je však potrebné v areáli školy uvažovať ešte s dobudovaním chýbajúcich športovísk.

Možnosť rozšírenia základnej školy sa javí nadstavbou jestvujúcich budov a využitím podkrovných priestorov.

K 31.12.2021 sa v obci poskytuje výchova a vzdelávanie detí:

- Základná škola	494
- Materská škola	109
- Počet zamestnancov	72

Na poskytovanie mimoškolských aktivít bol zriadený školský klub detí a niekoľko rôznych krúžkov, všestranne zameraných na záujem detí, cudzie jazyky, prácu s PC, folklór, tanec, divadlo, spev, mažoretky a veľa športových aktivít, ktoré sa môžu rozvíjať na 6 ihriskách v areáli ZŠ a MŠ. Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania sa bude všestranne orientovať na podporu vzdelávania a športu.

Požiarňa zbrojnica - sa nachádza v centre obce a je v súčasnosti postačujúca. V obci Novot' sa nachádza **Dobrovoľný hasičský zbor**. V návrhovom období nie je potrebné rozširovať objekt požiarnej zbrojnice, vzhľadom na štruktúru protipožiarnej ochrany v rámci okresu.

Klubovne pre kultúrnu a záujmovú činnosť - v súčasnosti v obci nie sú, napriek tomu že podľa štandardov by obec Novot' mala poskytnúť pre svojich obyvateľov klubovne so 42 – 50 miestami. Vzhľadom k tomu, že v súčasnosti nie sú v obci k dispozícii vhodné voľné priestory pre ich zriadenie.

V obci svoju činnosť aktívne vykonáva aj **Miestne poľovnícke združenie** a **Klub dôchodcov v Novoti**.

V obci Novotni sa bude obnovovať **Urbárske pozemkové spoločenstvo Novotň**, ktoré má cca 4613 členov.

Zdravotníctvo

V obci sa nachádza zdravotné stredisko, v ktorom sú 3 ordinácie a lekáreň. Obyvatelia môžu využívať zdravotnícke služby v okresnom meste Námestovo – Oravská poliklinika v Námestove. Vyššiu zdravotnú starostlivosť poskytuje nemocnica v Trstenej. Zdravotné stredisko s lekárňou v centre obce poskytuje ambulantnú starostlivosť v rozsahu jedného obvodu (4000 obyv.):

- 1 ambulancia praktického lekára pre dospelých
- 1 ambulancia praktického lekára pre deti a mládež
- 1 ambulancia stomatológa primárnej starostlivosti
- 1 ambulancia gynekológa primárnej starostlivosti – ordinuje 1krát týždenne

Uvedený rozsah zdravotnej starostlivosti v súčasnosti postačuje.

V návrhovej a výhľadovej etape s rastom počtu obyvateľov vzniknú súkromné ambulancie, predpokladáme hlavne vznik súkromnej lekárne v rámci výstavby nových rodinných domov alebo prestavby rodinných domov.

Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v obci zabezpečuje Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb s kapacitou 110 miest, nachádza sa v centre obce pri kostole. V blízkosti tohto zariadenia, v starej fare, sa zriadil sociálne služby.

Sociálne služby je možné zabezpečovať aj prostredníctvom denného centra - stacionáru. Poskytuje sa v ňom sociálna služba naurčitý čas fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou.

Sociálne služby je možné zabezpečovať aj prostredníctvom denného centra - stacionáru.

1.5 Technická infraštruktúra

Zásobovanie vodou

V obci Novotň vybudovaný verejný vodovod. Vodovod je vybudovaný z PE a PVC s DN 80, 90, 110 a malá časť LT 80. Z verejného vodovodu sú zásobované miestne časti Novotň – centrum, Podkopec, Zimnicová, Šoltýska a časť Pod colnicou. Tento vodovod je zásobovaný z vodných zdrojov Mastruľa, Modláková Bartošov potok a Malý kopec, avšak tieto vodné zdroje boli kapacitne nedostatočné, čo sa prejavilo hlavne v posledných suchých rokoch nedostatkom vody. Z dôvodu nedostatočnej kapacity vodárenských zdrojov bola spracovaná projektová dokumentácia a vydané právoplatné stavebné povolenie na stavbu „Zásobovanie vodou a kanalizácia oravského regiónu, etapa II“, objekt SS 53. Vodovod je v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti Dolný Kubín a.s. Existujúci verejný vodovod je gravitačný, vetvový.

V rekreačnom území existujúcom a vznikajúcom - Rekreačná oblasť Mutňanský Duf, Rekreačný areál pri Agrohotele, Rekreačná oblasť Úboč za vodou, Rekreačná oblasť Grúne a Rekreačná oblasť Pod kopec sa nachádzajú objekty ktoré sú riešené zásobovaním z vlastných zdrojov – studní a niektoré objekty vo vyšších polohách nemajú zásobovanie vodou. Pre návrhové územie v rámci ÚPN obce

Novoť, bude podľa možnosti riešené rekreačné územie prepojené na verejný existujúci vodovod. Pre vyššie položené objekty rekreácie sa vodovod nebude možné riešiť centrálnou, preto je potrebné, aby objekty boli riešené z vlastných zdrojov – studní.

Vodné zdroje pitnej vody:

- Prameň Mastruľa o kapacite 0,8 l/s,
- Prameň Mastruľa II. o kapacite 0,5 l/s,
- Prameň Bartošov potok o kapacite 0,2 l/s,
- Prameň Modláková č. 1,2 o kapacite 0,4 l/s

Kanalizácia a ČOV

V obci Novoť je vy budovaná kanalizácia v rámci stavby “Zásobovanie vodou a kanalizácia oravského regiónu, etapa II.” s odvedením splaškových vôd do ČOV Námestovo. Gravitačná kanalizácia je vybudovaná z PP kanalizačných rúr DN 300. V rekreačných oblastiach, kde je zásobovanie vodou z vlastných zdrojov je likvidácia splaškových vôd v súkromných žumpách. Dažďové vody sú odvedené len povrchovo rigolmi do najbližších recipientov.

Odvádzanie splaškových odpadových vôd je zrealizované do ČOV Námestovo.

Do novonavrhaných urbanistických celkov sa rozšíri gravitačná kanalizácia s napojením na vybudovanú kanalizáciu. Kanalizácia bude z PP kanalizačných rúr DN 300, na kanalizácii sa vybudujú sútokové kanalizačné šachty. Pre exist. rekreačné zariadenia vo vyšších polohách bude likvidácie splaškových vôd v súkromných žumpách s odvozom v súlade so zákonom o vodách a aj s možnosťou riešenia malých domových ČOV- len so súhlasom správcu toku objekty popri vodných tokoch, s dodržaním Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

Dažďové vody zo striech navrhujeme zachytávať na pozemkoch (na závlahu popri prípade do vsakov). Dažďové vody z povrchov plôch budú odvedené len povrchovo rigolmi do najbližších recipientov s dodržaním Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

Regulácia potokov

Celé územie patrí do povodia rieky Biela Orava, do ktorého vteká aj vodný tok Klinianka odvodňujúca kataster. Zastavaným územím obce pretekajú 2 hlavné potoky a to Klinianka (niekde označená aj ako Novoťanka) a Menzdrovka. Menzdrovka je vspráve Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. odšt. závod Piešťany a Klinianka je v správe Lesy SR, š.p. Banská Bystrica.

Pre zabezpečenie odtokových pomerov je potrebné naviazať na už čiastočne zrealizované úpravy na Klinianke a na oboch tokoch je treba vykonať regulačné úpravy v úsekoch:

- Menzdrovka – nad POD Agrokovex v dĺžke cca 1000 m
- Klinianka – horný koniec obce, v centrálnej časti obce v dĺžke cca 2000 m a v úseku od bývalej SEZ po koniec obce

Elektrická energia

Záujmové územie obce Novoť je zásobované elektrickou energiou z transformovne 110/22 kV Vavrečka 22 kV vzdušným vedením linkou číslo 220. Hlavná trasa VN vedenia je vedená po betónových stĺpoch. VN prípojky k trafostaniciam sú prevažne prevedené vzdušným vedením.

V riešenom území sú odberatelia elektrickej energie zásobovaní z 25 transformačných staníc o celkovom inštalovanom výkone 3760 kVA. Trafostanice sú vo vonkajšom prevedení, s výnimkou T3, ktorá je vstavaná v objekte (bývalý areál SEZ). Sekundárna sieť NN je pomerne nová, vedená je na betónových stĺpoch. Objekty občianskej vybavenosti v ústredí sú pripojené sekundárnym káblovým vedením. Elektrická sieť je pomerne nová, tvorená je silovými vodičmi typ AIFe na podporných prefabrikovaných stĺpoch EPV. Betónové stĺpy sú rozmiestnené vo vzdialenostiach tak, že je možné napojiť na rozvod elektrickej energie každú obytnú jednotku. Silnoprúdové prípojky sú realizované prevažne vzduchom závesnými káblami typ AYKY.

Sekundárna sieť NN je vybudovaná ako vzdušné NN vedenie na betónových (popri štátnej ceste a hlavných miestnych komunikáciách) a drevených podperných bodoch (rozvody k rodinným bytovým jednotkám) spolu s rozvodom verejného osvetlenia. Časť sekundárnej siete NN je vybudovaná ako káblová sieť NN. Sekundárnu sieť NN treba rozširovať, pre potenciálnu výstavbu budovať sekundárnu sieť NN káblovú. Obec je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z existujúcej nízko napäťovej siete, ktorá je v obci vedená po stĺpových podperách od jednotlivých trafostaníc. V súčasnom období je v obci 14 trafostaníc. V prípade ďalšieho hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude potrebné uskutočniť zvýšenie kapacity elektrickej prenosovej sústavy.

Existujúce NN rozvody obce sú vzdušné a káblové, napájané z uvedených TS.

Súčasne rozvody postačujú len pre terajšiu zástavbu. Rozvody sú dlhé, nevyhovujú na úbytky napätia. Pre plánovanú výstavbu je potrebné vybudovať nové VN a NN kabelové rozvody a príslušné TS.

Vonkajšie osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AIFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálnne prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorových staniciach. Do budúcnosti sa odporúča budovať verejné osvetlenie výbojkovými sodíkovými svietidlami, ktoré budú upevnené na bezpečných osvetľovacích stožiaroch. Rozvod medzi svietidlami bude káblom CYKY. Ovládanie navrhovaného osvetlenia napojiť pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce v RVO pri transformátorovej stanici. Nové komunikácie budú osvetľované sústavou vonkajšieho osvetlenia, napojeného zo samostatných rozvádzačov RVO pri distribučných TS, prepojených s regulačným systémom obce. Stožiarové svietidlá budú osadené energeticky úspornými LED svietidlami. Rozvody budú v trase káblových NN rozvodov.

Zásobovanie teplom

Zdroje tepla väčšieho rozsahu predstavuje kotolňa v obecnom úrade - na peletky a kotolňa DSS - Nový život – na peletky. Ostatné väčšie kotolne sú v základnej škole a v Colorspole. Jednotlivé nehnuteľnosti v prevažnej miere majú svoje lokálne zdroje tepla na spotrebu vykurovacieho média pevné palivo, plyn a elektrická energia.

Štát v súčasnosti podporuje obnoviteľné zdroje energie. Zdroje a zariadenia na výrobu netradičných druhov energie tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Odporúča sa však zmena (v jednotlivých prípadoch) palivovej základne prechodom na biomasu. V prípade nedostatočného využitia orných pôd pre poľnohospodárske účely, je možné tieto plochy preorientovať na pestovanie plodín pre energetické účely a ich využitie pri zásobovaní teplom. Zároveň je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a bioodpady z obce.

Zásobovanie plynom

Obec nie je plynofikovaná. Je potrebné rešpektovať výhľadovú koncepciu SPP, ktorá sa týka zásobovania Oravy plynom. V katastrálnom území obce sa plynárenské zariadenia včítane ich príslušenstva (napr. zariadenia katódovej ochrany) nenachádzajú. SPP-distribúcia a.s. v riešenom území nerealizuje výstavbu ani nepripravuje realizáciu výstavby plynových zariadení.

Obecný rozhlas

V trase VO budú uložené aj káble ozvučenia obecným rozhlasom. Rozvody budú smerované do centra obce, kde je Obecný úrad s rozhlasovou ústredňou.

Pošta

Poštová prevádzka v obci Novoť je zriadená v združenom objekte Obecného úradu.

Cestná doprava

Hlavnú komunikačnú os obce Novoť tvorí cesta III/2270. V obci Zákamenné je táto cesta pripojená na cestu II/520. Cesta III/2270 končí na hraničnom priechode do Poľskej republiky Novoť – Ujsoly, ktorý bol uvedený do prevádzky v roku 2001. Hraničný prechod umožňuje dopravu pre osobné vozidlá a autobusy bez obmedzení, prevádzka nákladných vozidiel je limitovaná do 7,5 tony a obmedzená na pracovné dni v týždni v rozpätí od 5.00 do 21.00 hod. Základný komunikačný systém v Novoti podľa STN 736110 tvorí cesta III/2270, funkčnej triedy B3 – zberná spojovacia, ktorá v zastavanom území obce má aj obslužnú funkciu. Komunikácie ostatných funkčných tried tvoria doplnkovú sieť miestnych komunikácií, ktoré majú charakter sprístupnenia jednotlivých lokalít alebo vonkajších osád rozptýlenej zástavby.

Statická doprava

Pre potreby parkovania osobných áut mimo pozemkov rodinných domov sa na území obce Novoť v k.ú. Novoť nachádza plocha statickej dopravy pred objektom obecného úradu a kultúrneho domu v strede obce, pri kostole a fare, pri dome sociálnych služieb, pri základnej škole, pri zdravotnom stredisku, pred predajňami a cintorínom, pri Penzióne, pri Agrovexe a ostatných výrobných areáloch v časti Barutová. Toto nepostačuje pre budúci rozvoj obce, s rozvojom vybavenosti vzniknú nové parkoviská alebo sa rozšíria existujúce. Odstavné plochy a parkoviská majú prevažne asfaltový a spevnený štrkový povrch. Situovanie ďalších plôch statickej dopravy súvisí s rozmiestnením občianskej vybavenosti podľa druhu a potrieb. Plochy pre statickú dopravu sú v zmysle STN 736110 projektované miestnych komunikácií členené na plochy odstavne a parkovacie. Odstavné plochy slúžiace odstaveniu vozidiel po dobu ich nepoužívania, budú zabezpečené, v prípade rodinných domov a rekreačných objektov na vlastnom pozemku (za plotom), prípadne v individuálnych garážach. Parkovacie plochy budú vybudované iba pre potreby návštevníkov vybavenosti. Parkoviská sú dokumentované v grafickej prílohe, a sú situované tak, aby dochádzková vzdialenosť k objektom vybavenosti nepresiahla 100 m. Počet parkovacích miest musí zodpovedať nárokom definovaným v STN 736110, čl.16.3a tab.20, preto pri umiestňovaní novej vybavenosti, alebo pri zmene jej funkcie je nevyhnutné riadiť sa ustanoveniami citovanej normy a parkoviská navrhnuť v dostatočnom množstve. V každom prípade treba počítať s rezervou pre parkovacie plochy pri kostole, výrobných areáloch a navrhovaných oddychových areáloch.

V obci Novoť územný plán počíta s týmito existujúcimi a navrhovanými parkovacími miestami:

- pri Obecnom úrade, Kul. dome a Potravinách COOP 66 p.m.
- pri II. Základnej škole I-IX 8 p.m.

- pri zdravotnom stredisku 15 p.m.
 - pri kostole a soc. Službách Nový život 50 p.m.
 - pri Ds a SS pre dospelých 27 p.m.
 - pri cintoríne a Domu smútku 63 p.m.
 - pri MŠ Stred 7 p.m.
 - pri Reštaurácii Trend 24 p.m.
 - pri Hostinci U Gity 3 p.m.
 - pri Bare u Valentína 10 p.m.
 - pri Základnej škole I-IV 6 p.m.
 - pri futbalovom ihrisku 25 p.m.
 - oddychovej zóne Deputát 17 p.m.
 - pri bývalej Colnici exist 5 p.m.
 - pri výrobných areáloch VU.01 a 15 p.m.
 - pri Agrovexe 10 p.m.
 - pri výrobných areáloch VU.02 54 p.m.
 - pri bývalých kasárňach 30 p.m.
- Spolu 435 p.m

Pre potreby parkovania osobných áut mimo pozemkov rodinných domov sa na území obce Novoť k.ú. Novoť nachádza plocha statickej dopravy pred objektom obecného úradu a kultúrneho domu, základnou školou, predajňu COOP Jednota, cintorínom kostolom, objektmi občianskej vybavenosti, výrobnými objektmi a rekreačnými objektmi. Existujúce parkoviská sú zatiaľ postačujúce, ale pre budúci rozvoj obce - s rozvojom obytných území a súčasne s rozvojom vybavenosti vznikne potreba vybudovať nové parkoviská alebo sa rozšíria existujúce. Odstavné plochy a parkoviská majú prevažne asfaltový a spevnený štrkový povrch.

Chodníky pre peších a bezpečnosť

Cesta III/2270, ktorá prechádza zastavaným územím obce a tvorí hlavnú dopravnú kostru, v časti trasy od Zákamenného nie je vybavená chodníkom, ďalej je opatrená chodníkom od MŠ, stred až po športový futbalový areál.

Ostatné komunikácie v obci zabezpečujú prevažne prístupy k domom a nie sú vybavené chodníkmi a jestvujúce šírky koridorov medzi oploteniami ani neumožňujú dodatočnú výstavbu chodníkov. Z hľadiska bezpečnosti cestnej premávky je možné tento stav akceptovať (mimo hlavnej komunikácie) z dôvodu veľmi nízkej intenzity obslužnej dopravy, ktorá umožňuje zmiešanie pešej a automobilovej dopravy v spoločnom profile.

Z dôvodu, že intenzita dopravy na ceste III/2270 určite presahuje v špičke hodnotu 1 200 voz/24 h. (prípustné množstvo automobilov pohybujúcich sa po ceste, pre životné prostredie) navrhujeme rátať so segregáciou chodcov a preto treba v celej dĺžke cesty prechádzajúcej zastavanou časťou obce, vybudovať jednostranný chodník minimálnej šírky 1,50 m alebo dvojstranný chodník o šírke 1,20 m. Nástupné plochy pre peších by sa mali vybudovať aj v priestore autobusovej zastávky, tak aby uľahčili výstup a nástup cestujúcich .

Ostatné komunikácie v obci zabezpečujú prevažne prístupy k domom a nie sú spravidla vybavené chodníkmi a jestvujúce šírky koridorov medzi oploteniami ani neumožňujú dodatočnú výstavbu chodníkov. Z hľadiska bezpečnosti cestnej premávky je možné tento stav akceptovať (mimo hlavnej komunikácie) z dôvodu veľmi nízkej intenzity obslužnej dopravy, ktorá umožňuje zmiešanie pešej a automobilovej dopravy v spoločnom profile.

Autobusová doprava

V obci občania využívajú jestvujúcu autobusovú dopravu SAD LIORBUS, a. s., K.L.I.B.O.S. spol. s r. o.

Obec má cez obec Lokcu smerom na Námestovo a Dolný Kubín a cez Zákamenné cez Oravskú Lesnú smerom na Kysuce autobusové spojenie takmer so všetkými kútmi Slovenska. S Bratislavou ju cez Považie spája linka Námestovo-Bratislava. Z miest západného Slovenska sú na Oravu priame spoje z Piešťan a Levíc, zo stredného Slovenska z Bojníc, Martina, Novák, Banskej Bystrice, Lučenca a Veľkého Krtíša. Hustá sieť autobusových spojov Dolný Kubína-Ružomberok umožňuje prístup na Oravu z takmer všetkých väčších miest Slovenska. Tieto mestá majú priame spojenie s Ružomberkom diaľkovými autobusovými spojmi. Východné Slovensko spája s Oravou autobusová linka Námestovo-Prešov.

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami smerom na Zákamenné a okresné mesto Námestovo pomocou 7 autobusových zastávok v Novoti. Frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce. V rámci návrhu navrhujeme tri nové autobusové zastávky v k.ú. Novotň - v rámci výrobného urbanistického celku, ďalej v strede obce v obytnom urbanistickom celku – Zimnicová a Stred a v obytnom urbanistickom celku Jeleňovka a Pálenice pri ceste III/2270 smerom do Poľska.

Železničná doprava

Cez obec Novotň neprechádza železničná trať. Najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy je vzdialená cca 33 km.

Dôležitým železničným uzlom pre Oravu sú Kralovany, kadiaľ prechádza hlavný železničný ťah - trať č. 180 Košice-Žilina-Bratislava, resp. Košice-Žilina-Ostrava-Praha. Kralovany sú prestupnou stanicou pri pokračovaní cesty po železnici na Oravu, ktorú so spomínaným železničným ťahom spája jednokoľajová železnica Kralovany-Trstená, trať č. 181 v dĺžke 56 km. Železnica sa kľukatí údolím rieky Oravy až po Tvrdošín, kde opúšťa údolie Oravy a do Trstenej pokračuje popri rieke Oravici. Dôležitými železničnými zastávkami na tejto trati, ktoré sú zároveň východiskami do opisovanej oblasti, sú Dolný Kubín, Oravský Podzámok, Podbiel, Krivá, Tvrdošín a Trstená. Oblasťou neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšie vlakové spojenie sa nachádza v susednom okresnom meste Tvrdošín s konečnou v meste Trstená.

Cyklistická doprava

Cyklotrasy

Obcou neprechádza žiadna z evidovaných cyklistických komunikácií, iba po ceste II/520, medzi Oravskou priehradou a Krásnom nad Kysucou je vedená j cyklo turistická trasa publikovaná v „Podrobnej cykloturistickej mape č.2“ ako trasa č.4, nazvaná „Kysucko- Oravská“, spájajúca Novú Bystricu – Vychylovku, Oravskú Lesnú, Zákamenné, Krušetnicu, Brezu, Lokcu a Námestovo. Trasa sa v Lokci napája na trasu č.10 „Na Kubínsku hoľu“ a v Námestove na trasu č. 9 „Popod Babiu horu“. Trasa sa v Zubrohlave napája na cykloturistický okruh vedený okolo Oravskej priehrady a na severnom konci Oravskej Polhory na vetvu vedúcu cez sedlo Hliny do Poľska. Vo všetkých prípadoch sa cyklisti pohybujú po vozovke, ako účastníci cestnej premávky. Tento stav by sa nemal meniť, ale perspektívne je potrebné s prítomnosťou cyklistov rátať a vytvoriť im vhodné podmienky. V obci nie sú vybudované samostatné komunikácie pre cyklistov, ani pre výhľad sa s nimi nepočíta, napriek tomu obec Novotň má predpoklady, aby sa tu aj tento druh dopravy objavil. Riešené územie je vhodné na budovanie náučného chodníka, turistických a cyklistických trás.

Cyklotrasy a cyklochodníky

Terchovsko – oravská magistrála je vedená po štátnych cestách z Lokce do Zákamenného a Oravskej Lesnej a ďalej do Terchrovej, tvorí os cyklotrás v obci Novot'. Navrhovaná cyklotrasa začína na začiatku obce odbočením vpravo k Agrovexu, ďalej cez rekreačné územie RU.01, RU.03 smerom k colnici na štátnu cestu III/2270. Druhá navrhovaná cyklotrasa začína na začiatku obce odbočením vľavo na Kurcinku, ďalej cez Grúne, smerom k Veľkému kopcu, po lesných cestách k colnici na štátnu cestu III/2270. V návrhu uvažujeme, v maximálnej miere riešiť odklonenie cyklistickej trasy po miestnych a poľných cestách tak, aby sa zabezpečila bezpečnosť účastníkom.

Náučný chodník

Navrhujeme zrealizovať náučný chodník medzi Deputátom a Colnicou cez lesné pozemky. Tento náučný chodník by spájal dve navrhované rekreačné územia – Deputát a Colnica s prepojením na sieť existujúcich turistických trás.

Turistická trasa

V súčasnosti sa využívajú turistické trasy, ktorá vedie po hranici katastrálnych území Novote a Zákamenného a Poľska.

Oddychové plochy

Návrh územného plánu navrhuje rozšíriť, prípadne zrealizovať oddychové plochy pri VDJ Zákamenné, Oproti Agrovexu, Pri vysieláči, Pri Deputáte a navrhujeme zrealizovať oddychovú plochu Pri kameňolome a ďalej pri VDJ v doline.

1.6 Kultúra, šport, cestovný ruch

Kultúrnohistorické hodnoty

Obec Novoť sa nachádza v Zamagurí v okrese Námestovo. Sídlo nachádzajúce sa v poľskom pohraničí je charakteristické rozptýlenou zástavbou. V chotári, kde výslednú urbanistickú štruktúru formoval i krajinný reliéf a prírodné podmienky voľná, reťazová kolonizačná zástavba prechádza do kopaničiarskej formy zástavby. V obci sa zachovalo niekoľko typických drevených usadlostí goralskej podbeskydskej ľudovej architektúry. Z 19. storočia sú zrubové domy s maštaľou a stodolou pod spoločnou sedlovou šindľovou strechou s veľkou podlomenicou. Na priečeliach polychrómované ľudové kamenné plastiky s barokizujúcimi tendenciami. Kostol ako priestorová a výšková dominanta obce je zachovaný v autentickom hmotovo priestorovom a pôvodnom architektonickom výraze.

Historické objekty a pamiatky:

-V obci sa zachovalo niekoľko typických drevených usadlostí goralskej podbeskydskej ľudovej architektúry.

-V centrálnej časti obce sa nachádza rímskokatolícky kostol postavený v rokoch 1941-1948 podľa projektu M. M. Harminca. Tento je umiestnený na mieste pôvodného staršieho dreveného chrámu, ktorý bol asanovaný v roku 1938. Nový kostol posvätil otec biskup Ján Vojtaššák 8. septembra 1948.

-V chotári obce sa nachádza 16 kaplniek, krížov a Božích múk - votívna architektúra v krajine.

Osadenie votívnych prvkov v krajine je jedným zo znakov pre určenie historických trás spájajúcich obec s okolím.

-V katastri obce sa zachovali zákopy vybudované nemeckou armádou pred koncom II. svet. vojny.

-K pamätihodnostiam obce je možné zaradiť i raritu nazývanú Delená voda - z jednej studničky tu vytekajú dva pramene potôčikov, z ktorých jeden tečie na severnú stranu do Poľska (Baltské povodie), druhý tečie opačným smerom, je prítokom Bielej Oravy (Čiernomorské povodie).

Archeologický ústav SAV Nitra v katastri Novoť neeviduje v Centrálnej evidencii archeologických nálezísk Slovenskej republiky (CEANS) žiaden archeologický nález, či nálezisko. Neznamená to však, že v katastri obce sa archeologické nálezy nenachádzajú. Ide len o stav archeologického výskumu. V posledných rokoch sa na území stredných Beskýd, do ktorých patrí aj obec Novoť začínajú objavovať nové archeologické nálezy a náleziská.

Od vzniku obce Novoť sa obydlia stavali roztrúsené, čo dokladá aj snímka z druhého historického mapovania uvedená v prílohe. Je zrejme, že mnohé zo stavieb zanikli a v súčasnosti predstavujú relikty pamiatkového a archeologického významu. Okrem toho je predpoklad, že na poľnohospodársky obrábaných poliach, v blízkosti vodných zdrojov a historických komunikácií sa môžu nachádzať doposiaľ nepreskúmané praveké archeologické náleziská.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že obec Novoť má archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jeho katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou.

Kultúrne zariadenia

Kultúrny život v obci Novoť sa odohráva v týchto zariadeniach:

- Kultúrny dom s viacúčelovou sálou pre cca 200 miest,

- Rímsko – katolícky kostol Narodenia Panny Márie, postavený v rokoch 1941-1948 podľa projektu M. M. Harminca s cca 150 miestami na sedenie ,

- Národné kultúrne pamiatky

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Pre organizovanie miestnych kultúrnych podujatí slúži kultúrny dom, kde sa konajú rôzne kultúrno-spoločenské akcie.

Obecná knižnica sa nachádza v dome kultúry s jedným zamestnancom. V návrhovom období je potrebné naďalej prevádzkovať knižnicu, zamestnať ešte jedného občana, aktualizovať a rozšíriť počet zväzkov, poriadat' zaujímavé akcie, napr. autorské čítanie, besedy, predstavovanie nových kníh a pod.

Obecné noviny – Vydávanie obecných novín schválilo Obecné zastupiteľstvo uznesením z 12.11.2004. Prvé číslo s názvom "Hlas Novote" vyšlo na Vianoce v roku 2004. Postupne sa vydalo spolu dvanásť čísiel. Hlas Novote č. 2/2008, ktorý vyšiel na Vianoce 2008 bol posledným číslom. Odvtedy sa Hlas Novote prestal vydávať.

Monografia obce Novot' – Monografia vydaná v roku 1991.

Tabuľka 12 - Nehnutelné kultúrne pamiatky v obci Novot'

Katastrálne územie	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO	Číslo ÚZPF	Stav.-tech. stav
Novot'	Pilier s podstavcom a reliéfmi	pilier pod sochou sv. Jána Nepomuckého	2654/1	dobrý
Novot'	Socha	socha sv. Jána Nepomuckého	2654/2	dobrý
Novot'	Pilier s podstavcom a reliéfmi	reliéf sv. Alojza	2655/1	narušený
Novot'	Súsošie	súsošie Korunovania P.M.	2655/2	narušený
Novot'	Pilier	pilier sochy Krista Trpiteľa	2656/1	vyhovujúci
Novot'	Socha	socha Krista trpiteľa	2656/2	vyhovujúci
Novot'	Reliéf	reliéf Panny Márie	2656/3	vyhovujúci
Novot'	Pilier s podstavcom a reliéfmi	pilier s reliéfom Piety	2657/1	narušený
Novot'	Súsošie	Pieta	2657/2	narušený

Zdroj: www.pamiatky.sk

Telovýchova a šport

Obyvatelia obce Novot' majú v obci priemerné možnosti športového vyžitia. Vybavenie obce pozostáva z:

- školská telocvičňa a 3 viacúčelové ihriská a klzisko pri Základnej škole 5 - 9,
- ihrisko pri materskej škole,
- športoviská a ihriská pri Agrohotele + Lyžiarsky vlek so zjazdovkou: Existujúci 800 m lyžiarsky vlek je umiestnený na severovýchodnom svahu Barutovej oproti Agrohotelu v rekreačnom území. V zmysle územného plánu sa bude riešiť lyžiarsky vlek v rekreačnom území, výhľadovo Kopánky a Malý Kopec.

- Športový areál s futbalovým ihriskom a šatňami, v zmysle územného plánu je vhodné uvažovať s rozšírením existujúceho športového areálu o športoviská resp. objekty komerčného charakteru. Pri miestnej TJ aktívne fungujú nasledovné oddiely:

-Futbalový, ktorý má družstvá mužov, dorastu, žiakov a "prípravku", zloženú z mladších žiakov. Všetky tieto družstvá hrajú okresnú súťaž. V rámci pohraničnej spolupráce sa futbalové mužstvo pravidelne zúčastňuje turnajov v poľskej obci Ujsoly.

- Volejbalový, tento oddiel má družstvo žien, hrajúce taktiež okresnú súťaž

- Ďalej je v obci Stolnotenový oddiel s družstvom mužov, hrajúci 4. ligu.

- Lukostrelecký klub.

- Svoju činnosť v obci začína rozvíjať aj oddiel motokrosárov.

V zmysle územného plánu sa budú v obci riešiť turistické a cykloturistické trasy.

Obec potrebuje dobudovanie športového areálu pri futbalovom ihrisku o oddychové plochy, viacúčelové a detské ihrisko, bufet, altánok, workoutom a pod. Ďalej je potrebné dobudovať športové plochy v rekreačných urbanistických celkoch.

Významné kultúrne a športové podujatia v obci

Medzi významné kultúrne a športové podujatia patria:

- Novotské furmanské dni
- Novotská hrudka a jarmok syrov
- Prechod novotským chotárom
- Všetko čo doma máme
- Posedenie so seniormi
- Fašiangové stretnutie seniorov spojené s pochovávaním basy
- Festival mládežníckych cirkevných speváckych zborov "Chváľme piesňou Pána"
- súťaž O najkrajšie zakvitnuté okno a najkrajšiu záhradku

Cestovný ruch

Súčasný prírodný a rekreačný potenciál v Novoti nie je dostatočne využívaný. Výhodou obce je atraktívne a nenarušené prírodné prostredie, dobrý prístup individuálnou dopravou, ktorý sa po dobudovaní diaľnice D1 ešte zlepší, blízkosť poľského územia a prepojenie cez hraničný prechod Novotň/Ujsoly. Aj keď v súčasnosti ponuka produktov a služieb v obci nie je dostatočne široká, má dostatok priestorov v intraviláne i v extraviláne, ktoré v budúcnosti môžu vytvoriť dostatočnú a príťažlivú ponuku zimných a letných aktivít. Oproti iným strediskám má výhodu v tom, že nie je zasiahnutá živelnou výstavbou a nekonceptným rozvojom turizmu. Ďalšou výhodou je veľký priestor, ktorý vytvára možnosti pre široké spektrum turistických aktivít. V obci Novotň v súčasnosti pribúdajú rekreačné domy, hlavne v týchto priestoroch – Menzdrovka, Kopánky, Hurtákovka, Pod Veľkýkopec, ktorých základ bol daný lokalizáciou pôvodných zrubových stavieb využívaných v minulosti ako rodinné domy alebo senníky. Rekreačné objekty sú od seba oddelené plochami lesného porastu a pasienkami.

Územie okresu Námestovo, do ktorého patrí aj obec Novotň, tvorí severná časť Oravskej kotliny s vodnou nádržou Oravská Priehrada a celá Podbeskydská vrchovina, ktorou preteká Biela Orava. Zo severu okres ohraničujú Oravské Beskydy, z juhu Oravská Magura. Do Oravskej priehrady a do Bielej Oravy vtekajú horské riečky, zo severu Polhoranka, Veselianka, Mútnanka a z juhu Hruštínka. V ich údoliach sú rozťahnuté veľké hornooravské dediny, mnohé aj s rozľahlým rozptýleným osídlením. Ťažiskovým, ale málo výrazným urbanizačným centrom je na brehu Oravskej priehrady ležiace

okresné mesto Námestovo. Špecifickým problémom okresu je jeho dopravná neprístupnosť zo susedného okresu Čadca.

Okres Námestovo, do ktorého patrí obec Novot', je prihraničný okres. Napriek tomu jeho priame územné vzťahy so susedným Poľskom sú dosť nevýrazné a ešte sa len začínajú obnovovať. Najintenzívnejšie sú v priestore Oravská Polhora pri Novoti a pri Bobrove.

Medziokresné väzby rekreácie a turizmu sú najsilnejšie na západnom brehu Oravskej priehrady, kde hranica s okresom Tvrdošín rozdeľuje zastavané územie rekreačných stredísk Stará Hora a Slanická Osada. S okresom Dolný Kubín sú menej výrazné väzby v smere Hruštín – Oravský Podzámok, ktoré sa môžu posilniť po vybudovaní strediska Hruštín – Zábava.

Cestovný ruch a agroturistiku zabezpečuje:

Poľnohospodárske družstvo AGROKOVEX –okrem poľnohospodárskej výroby sa orientuje aj na vidiecky turizmus. Bývalá administratívna budova bola prestavaná na Agrohoteľ s 88 lôžkami, s jedálňou, bazénom a goralskou izbou. V jeho blízkosti jelyžiarsky vleč a Gazdovský dvor. Zariadenie ponúka aj zaujímavé aktivity - jazdu na koňoch a salašníctvo. Stalo sa lákavým miestom na oddych a relaxáciu pre ľudí, ktorí túžia v prvom rade po tichu a pokoji uprostred krásnej prírody.

V blízkosti sa nachádza zariadenie s názvom **NORTH ORAVA CUTTING HORSES**, ktoré sa zaoberá chovom koní a jazdením. Uvedená aktivita je vítaná, vzhľadom na to, že v údolí vodného toku Mendzrovka, za uvedeným areálom sa pôvodné schátralédomy prestavujú na rekreačné domy.

Prehľad budúcich aktivít v rámci rozvoja cestovného ruchu - Zimné obdobie:

- Zjazdové lyžovanie

Z hľadiska koncepcie zimných športov je možné využívať existujúci vleč pri Agrohoteli a Gazdovskom dvore. Súčasťou areálu bude parkovisko, prevádzkový objekt s občerstvením a pikniková lúka.

- Bežecké lyžovanie

Pre bežecké lyžovanie sú dobré podmienky.

Prehľad budúcich aktivít v rámci rozvoja cestovného ruchu - Letné obdobie:

- Pešia turistika

Po hrebeni Chudovho vrchu a Vlkovho grúňa.

- Cykloturistika

V súčasnosti po ceste III/2270 a v budúcnosti po hrebeni Chudovho vrchu (pripravený projekt)

- Letné športy a hry na ihriskách

Športové plochy pri škole, športový areál s futbalovým ihriskom. V budúcnosti je potrebné dobudovanie športového areálu a navrhnutie nových športových plôch v rekreačných oblastiach.

- Fitnesscentrum

Fitness zariadenia budú neodmysliteľnou súčasťou penziónov, vybavenosti futbalového ihriska a nových športových plôch.

- Oddych v prírode a piknik

je možné realizovať na vytipovaných miestach pozdĺž turistických a cyklistických trás

- Špecifické rekreačné záľuby a aktivity /napr. vidiecky relaxačný a rekreačný pobyt/

sú závislé hlavne od podnikateľských aktivít. Doporučujeme obnoviť poľnohospodársku malovýrobu, remeslá, chov oviec, hovädzieho dobytku, koní, kôz, psov, a pod.

- Poznávanie histórie

je významnou atraktivitou obce, ako využiť široké spektrum ponuky od miestnych muzeálnych expozícií až po systematickú obnovu a využitie dreveníc a neobývaných domov na rekreáciu.

- Rekreačné rodinné bývanie

môže mať rôzne formy, v závislosti na umiestnení a podnikateľských aktivitách obyvateľov obce. Sezónny prenájom izieb, bytov a chat rekreantom je aktuálny v celej obci. Prenájom izieb a bytov spojený so stravovaním a ich životom na dedine, tzv. vidiecka rekreácia a agrokelecie je možná v tých domoch, kde sa zachovali obytno-hospodárske usadlosti. Obnova stávajúceho domového fondu je nevyhnutná. Pokiaľ to nie sú schopní urobiť vlastníci, je nutné hľadať iné formy obnovy aj za spoluúčasti obce.

Predpokladáme, že rekreačné územia v k.ú. Novoť v návrhovom období územného plánu, podľa ÚPN VÚC Žilinský kraj – **do roku 2040** sa stanú strediskom cestovného ruchu s návštevnosťou do 1000 návštevníkov v lete.

V obci Novoť v súčasnosti pribúdajú rekreačné domy, hlavne v týchto priestoroch, ktorých základ bol daný lokalizáciou pôvodných zrubových stavieb využívaných v minulosti ako rodinné domy alebo senníky. Rekreačné objekty sú od seba oddelene plochami lesného porastu a pasienkami. V rekreačnom území existujúcom a vznikajúcom sa nachádzajú objekty ktoré sú zásobované pitnou vodou z vlastných zdrojov – studní a niektoré objekty vo vyšších polohách nemajú zásobovanie pitnou vodou vôbec.

Predpokladám, že rekreačné územia v obci Novoť **do roku 2050** sa stanú strediskom cestovného ruchu s ubytovacou kapacitou 1 065 lôžok s stravovacou kapacitou 130 stoličiek. Navrhovaná návštevnosť v obci Novoť predstavuje v lete aj v zime cca 1100 návštevníkov.

Cestovný ruch je systém aktivít obsahujúci pohyb, pobyt a potreby návštevníkov riešeného územia, ktorého cieľom je poskytnúť im komplexný zážitok pred, počas a po návšteve. Cestovný ruch je oblasťou, ktorá vytvára najväčšie predpoklady rozvoja obce.

Základným cieľom politiky rozvoja cestovného ruchu je zabezpečenie primeranej životnej úrovne a zlepšenie kvality života, vytváranie vhodnej sociálnej klímy, dostatok pracovných príležitostí a príjmov prostredníctvom rozvoja ekonomických aktivít v oblasti poľnohospodárstva, lesníctva, vodného hospodárstva, tradičných remesiel, služieb a turistiky, ochrana a tvorba zdravého životného prostredia a zachovávanie hodnôt kultúrneho dedičstva vidieka a krajiny.

Partnerská spolupráca:

Obec Novoť dlhodobo spolupracuje s Gminou Ujsoly (PL).

1.7 Príroda a životné prostredie

Charakteristika prírodného prostredia

Geologické, geomorfologické pomery

Geologické podložie katastra tvorí krieda a paleogén vonkajších Karpát –pieskovce, ílovce a slieňovcelutétu a priabónu so zlomovo viazanými výskytmi tenkovrstveného flyšu, červených ílovcovpaleocénu až vrchného eocénu. Paleocén až stredný eocén s pestrosivými a červenými ílovcami, pieskovcami a pelokarbonátmi – flyšom.

Inžiniersko-geologické rajóny sú zastúpené nasledovne:

V rajóne flyšoidných hornín (Sf) sa v horninovom prostredí striedajú ílovce, prachovce, slieňovce, pieskovce so zlepenkami alebo karbonátmi vo vrstvách, ktoré sú priepustné až nepriepustné. Je tu

premenlivá agresivita podzemných vôd. Reliéf tvoria prevažne mierne až stredné svahy a ploché chrbty, strmé svahy sú na masívoch s prevahou pieskovcov. Vyskytujú sa tu plytké povrchové zosuvy a hlboké zvetrávanie hornín. Pre miestne účely možno využiť len horninové komplexy s prevahou pieskovcov (lomový kameň, štrk). Poľnohospodárske pôdy 3.-7. bonity. Zhoršené podmienky pre výstavbu vyplývajú z intenzívneho zvetrávania, namrzania hornín a výskytu zosuvov. Pre ukladanie odpadov je možné využiť stabilné horninové masívy s prevahou ílovcovoprachovcových hornín.

Na juhovýchodnom okraji sa katastra dotýka rajón deluviálnych sedimentov (D) má v závislosti od predkvartérneho podkladu veľmi rôznorodé a priestorovo premenlivé litologické zloženie. Najčastejšie sú to hliny a hlinito-kamenité suty. Trvalejší horizont podzemnej vody je iba v nižších častiach svahov, najmä na prechodoch do rajónov F, T. Reliéf tvoria mierne až strmé svahy, členené miestami intenzívnou výmoľovou eróziou. Z geodynamických javov je tu veľmi častý výskyt zosuvov najmä v regióne karpatského flyšu. Využitelnosť zdrojov je pre tehliarske suroviny, pôdy sú tu zväčša úrodné. Zhoršené inžiniersko-geologické podmienky pre výstavbu sú zapríčinené značnou litologickou premenlivosťou, výskytom zosuvov a miestami strmých svahov. Pri výstavbe je možnosť vyvolania zosuvov. Pre ukladanie odpadov sú vhodné jemnozrnné delúviá na miernych a stabilných svahoch.

Rajón údolných riečnych náplavov (F) má horninové prostredie štrky a piesky, na ktorom sú obyčajne hlinité, ílovité a piesčité sedimenty. Hladina podzemnej vody je obyčajne 2-4 metre hlboko. U podzemných vôd je častá agresivita rôzneho typu. Reliéf sa vyznačuje priehlbínami s výskytom rašelinísk. Vyskytuje sa tu bočná erózia a podmáčanie územia. Podmienky pre výstavbu sú zhoršené vysokou hladinou podzemnej vody a nízkou konzistenciou povrchových polôh jemnozrnných zemín prípadne neúnosnými organickými sedimentmi. Územie je nevhodné pre ukladanie tuhých odpadov – ľahké znečistenie podzemných vôd.

Územie katastra patrí podľa geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš, 1986) do Alpsko himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, oblasti Stredné Beskydy. Severozápadný pás územia popri štátnej hranici patrí do celku Oravské Beskydy, podcelku Ošust, stredná časť do celku Podbeskydská brázda a juhovýchodná časť územia katastra patrí do celku Podbeskydská vrchovina.

Z morfoštruktúrneho hľadiska sa v severozápadnej časti jedná o hornatinový reliéf, v strednej časti územia o reliéf nekrasových planín a na juhovýchode o reliéf planačno-rázsochový – vo všetkých prípadoch sú to zlomovo-vrásové štruktúry flyšových Karpát.

Z morfoskulptúrneho hľadiska ide o reliéf eróznodenučný a akumuláčno-erózný. Najvyššie miesto v katastri má nadmorskú výšku 1086 m (Veľký kopec v Oravských Beskydách), najnižšie 715 m (Mútňanka na hranici katastra). Stred obce leží v nadmorskej výške 752 m.

Hydrologické, klimatické a pôdne pomery

Z hydrologického hľadiska územie spadá do stredohorskej oblasti so snehovo-daždovým typom režimu odtoku. Akumulácia tu prebieha v mesiacoch november až marec, vysoká vodnosť je v marci až júni, najvyššie prítoky sú v apríli a máji a najnižšie v januári – februári a v septembri – októbri.

Priemerný ročný elementárny odtok sa pohybuje okolo 20 - 25 ls-1km-2.

Celé územie patrí do povodia rieky Biela Orava, pripájajúcej sa do rieky Orava a celkovo do rieky Váh. Viaceré vodné toky pramenia na území katastra a pripájajú sa do Klinianky, Tisanovky, Mendzrovky, Mútňanky a následne do Bielej Oravy. Riečna sieť je hustá i keď potoky nemajú veľkú vodnosť, niektoré prítoky sú len občasné. Toky majú flyšový charakter s hlboko zarezanými korytami do mäkkého podložia.

Z hydrogeologického hľadiska sa jedná o paleogén Bielej Oravy a neogén Oravskej kotliny so slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou. Prameňov v rámci flyšového pásma s bridlicami a slieňmi je viacero, ale sú malé a často vysychajú. V oblasti pásma s pieskovecami s puklinovou priepustnosťou sú pramene výdatnejšie.

Podľa Atlasu podnebia (Konček, 1958) sa územie katastra nachádza v nasledovných klimatických oblastiach: C1 – oblasť chladná, okrsok mierne chladný, veľmi vlhký, s júlovou teplotou 12-16°C. Klimaticko-geografickým typom územia je typ s kotlinovou mierne chladnou až chladnou klímou s veľkou inverziou teplôt a horskou klímou s malou inverziou teplôt. Dlhodobá priemerná ročná teplota v stanici Oravská Lesná, ktorá je najbližšie k obci je 4,6°C, priemerná oblačnosť je 78%, priemerný počet jasných dní je 45,8 v roku a 155,3 je zamračených dní. Hmla býva 59,8 dní. Priemerný ročný úhrn zrážok je 1101 mm. Priemerný počet dní so snehovou prikrývkou je 131,9.

Pôdnymi typmi v katastri sú najmä hnedé pôdy a hnedé pôdy oglejené, glejové a plytké na flyšových sedimentoch. Menší výskyt majú nivné pôdy, glejové pôdy a rašelinové pôdy. Z lesných pôd sú najčastejšie okrové lesné pôdy, okrové oglejené a glejové lesné pôdy, hnedé lesné pôdy, aj oglejené a glejové, podzoly, glejové pôdy, rašeliny a aluviálne pôdy oglejené.

Pôdne druhy sú prevažne hlinité a ílovido-hlinité, stredne ťažké až ľahké, stredne až slabo skeletnaté. Najlepšou bonitou v katastri je bonita 6.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo a živočíšstvo je výsledkom nielen prírodných pomerov na danej lokalite, výsledkom charakteristík rastlinných a živočíšnych druhov a ich vzájomného pôsobenia, ale vo veľkej miere je ovplyvnené pôsobením človeka najmä v posledných storočiach. Preto aj biota v obci Nová a širšom okolí odráža nielen rôznorodosť prostredia, ale aj zmeny vo využívaní krajiny spôsobenou činnosťou človeka. Takými sú napríklad vytvorenie monokultúrnych smrekových porastov, odlesnenie za účelom vytvorenia poľnohospodárskej pôdy, odvodnenie mokradí alebo aj zastavenie pôdy pre výstavbu obydľí, priemyselných objektov a infraštruktúry.

Rastlinstvo

Fytogeograficky (Futák, 1966) patrí riešené územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticumoccidentale), obvodu západobeskydskej flóry (Beschidicumoccidentale) a okrsku Západné Beskydy, pričom celkovo leží územie v Holarktiskej oblasti, eurosibírskej podoblasti a stredoeurópskej provincii. Celé územie leží v bukovej zóne, flyšovej oblasti, v podbeskydskom okrese (Podbeskydská vrchovina) a v okrese Vysoké Beskydy (časť Oravských Beskýd). Potenciálnu prirodzenú vegetáciu tvorili bukové - bukovo jedľové lesy, v súčasnosti premenené na takmer čisté smrečiny. Prevažne v nivách podhorských a horských tokov sa zachovali jelšové lesy a na niektorých miestach vzácne rašeliniská najmä vrchoviskového charakteru.

Z geobotanického hľadiska (Michalko a kol., 1986) sa v riešenom území nachádzajú nasledovné jednotky:

Lužné lesy podhorské a horské (A1) sú pokračovaním nížinných krov na alúviách a údolných nivách na stredných a horských tokoch riek zväčša v extrémnejších klimatických podmienkach. Pôdy sú štrkovité až kamenité, zriedkavo piesočnaté. Krovinnú vrstvu tvoria vrba trojtyčinková, v. purpurová, v. košíkarska, v. krehká, miestne aj vrba sivá. Vtrúsený vo vyšších polohách môže byť smrek a zemolez čierny.

Pionierske spoločenstvá s *Myricariagermanica* (*Epilobionfleischeri*) (M) sa vyskytujú na nevyvinutých kamenistých pôdach horských tokov. Okrem krovitých vrúb sú tu rastliny ako *Calamagrostispseudophragmites*, *Rumexscutatus*, *Erigeronacris*, *Epilobiumalpestre*. Prechodnými druhmi sú vrby *Salixeleagnos*, *S. purpurea*.

Jedľové lesy kvetnaté (Eu-Fagenion) (A) sú tvorené zmiešanými jedľovo-bukovými lesmi na rôznych podložiach, so zvyčajne viacvrstvovým bylinným podrastom. Prímesovými drevinami sú javor horský, brest horský a jaseň štíhly, zriedkavo smrek obyčajný. Na flyšoch prevažuje jedľa a významné sú byliny ako *Oxalisacetosella*, *Galiumrotundifolium*, *Rubushirtus*, *Maianthemumbifolium*.

Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (*Abietion*, *Vaccinio-Abietion*) (PA) sa vyskytujú na nenasýtených až podzolovaných kamenistých hnedozemiach, najčastejšie na kyslých horninách. Táto jednotka sa vyskytuje v bezbukovom geografickom variante. V pôvodnom zložení mala prevahu jedľa biela, primiešaný bol smrek obyčajný, vtrúsený smrekovec opadavý a borovica sosna, z listnáčov jarabina vtáčia, javor horský, jelša sivá a výnimočne buk lesný. Vo fytocenózach sú významné *Clematisalpina*, *Valerianatripteris*, *Cirsiumerisithales*. Poastiriaca, *Carexalba*. Sú to najčastejšie produkčné lesy s funkciou pôdoochrannou. Porasty sú viacmenej jednovrstvové. Prírodná obnova nebýva najlepšia.

Bukové lesy kvetnaté (F) sa vyskytujú v podhorskom a horskom stupni na všetkých geologických podložiach. Pôdy sú hlboké, humózne, s bohatým bylinným podrastom. V drevinovom zložení sa nachádza dub zimný, javor horský, javor mliečny, brest horský, lipa malolistá, jaseň štíhly, zriedkavo smrek obyčajný.

Živočíšstvo

Z hľadiska živočíšnych regiónov patrí územie do regiónu Západných Karpát. Prevládajú tu karpatské elementy ale chýbajú alpske. Z druhov fauny sú podrobne spracované vertebrata - ichtyofauna, avifauna, cicavce. Hlavné živočíšne biotopy sú biotop lúk a pasienkov, lesa, polí, vodných tokov a sprievodnej vegetácie, podmáčaných lokalít a urbánny biotop územia obce. Zo zoogeografického hľadiska (terestrický biocyklus) leží územie katastra v Palearktiskej (západopaleoarktiskej) oblasti, eurosibirskej podoblasti, provincii listnatých lesov podkarpatského úseku. Fauna je zastúpená množstvom druhov s prevládajúcimi chladnomilnými druhmi. Z bezstavovcov možno spomenúť charakteristický druh mäkkýšov – slizniak karpatského, boreomontánny druh koníka vrchovského, čmeľa hájového a eremofilného eurypónneho čmeľa skalného (*Pyrobombuslapidarius*). Z rýb sa bežne vyskytuje v toku Klinianka pstruh potočný, hlaváč pásoplutvý, čerebľa potočná, jalec hlavatý, lipeň tymiánový. Obojživelníky sú zastúpené napríklad skokanom hnedým, kunkou žltobruchou, ropuchou obyčajnou, relatívne bežne sa vyskytujú aj mlok vrchovský a mlok karpatský. Z plazov sú zastúpené najmä jašterica živorodá a vretenica obyčajná, zaznamenaný bol aj slepúch krehký. K charakteristickým vtákom širšieho okolia patrí napríklad bocian biely, myšiak hôrny, orol krikľavý, prepelica poľná, chrapkáč poľný, holub hrivnák, ďateľ veľký, škovránok poľný, ľabtuška hôrna, trasochvost biely a trasochvost horský, belorítka domová, žltouchvost domový, drozd trskotavý, drozd plavý, prhlaviar červenkastý, penica čierohlavá, penica obyčajná, sojka obyčajná, vrana obyčajná, krkavec čierny, kolibkárik čipčavý, kolibkárik spevavý, sýkorka uhliarka, strakoš obyčajný, škorec obyčajný, vrabec domový, pinka obyčajná, stehlík obyčajný, krivonos smrekový, strnádka obyčajná. Priamo na toku Klinianka boli zaznamenané ako bežný hniezdič trasochvost horský, vzácnejšie vodnár potočný a rybárik riečny. Mimo intravilánov obcí loví aj bocian čierny. Cicavce sú zastúpené bežnými poľovnými druhmi ako je jeleň, srnec, líška, diviak, zajac. Najmä v súvislejších lesných celkoch sa vyskytuje aj medveď, vlk, rys. Aj na toku Klinianka najmä v zimnom období bol zaznamenaný výskyt vydry riečnej. Kuna skalná je bežná najmä v obci. Z menších druhov cicavcov možno spomenúť krta obyčajného, piskora obyčajného, ježa, hraboše poľné a hrdziaky lesné.

Z poľovného hľadiska patrí územie do jelenej chovateľskej oblasti – Slovenské Beskydy. Vedľajšou zverou je zver srnčia a diviacia.

Z rybárskeho hľadiska patria toky na území katastra do revíru pásma pstruhového a lipňového. Hlavné lovné ryby sú: pstruh potočný a dúhový, lipeň obyčajný, sivoň americký, hlavátka obyčajná. Z bielych rýb je to jalec hlavatý, podustva obyčajná, nosál obyčajný, ostriež obyčajný, belica obyčajná a mrena obyčajná. Tok je generačnou lokalitou hlavátky obyčajnej, v období ťahu rýb je rozšírené pytliactvo.

Ochrana prírody a krajiny

Chránené územia prírody a krajiny

Celé katastrálne územie obce Novot' je súčasťou Chránenej krajinnej oblasti Horná Orava, ktorá bola ustanovená vyhláškou MŽP SR 420/2003. 59 % územia katastra patrí do D-zóny CHKO Horná Orava s 2. stupňom územnej ochrany a 41 % do C-zóny CHKO Horná Orava s 3. stupňom územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny. Vyhláškou MŽP SR č. 420/2003 Z.z. bolo územie Chránenej krajinnej oblasti Horná Orava rozčlenené podľa povahy prírodných hodnôt na zóny A, B, C a D s rôznym stupňom územnej ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z.

V severnej časti katastrálneho územia sa nachádza zóna C1 Oravské Beskydy. Dôvodom vymedzenia tejto zóny je výskyt súvislých smrekových a jedľovo-bukovo smrekových lesných komplexov v slovensko-poľskom hraničnom pásme svýskytom veľkých šeliem (vlk, medveď, rys), pernatých dravcov a lesných kurovitých vtákov (hlucháň). Územie je súčasne významným biokoridorom viacerých druhov fauny.

Zóna C2 Alúvium Mútňanky predstavuje jedno z najzachovalejších alúvií v CHKO Horná Orava. V kamenitom koryte početnými meandrami a s prírodnými prekážkami vytvára rýchly prúd početné ľahké kaskády. Alúvium rieky Mútňanky bolo vymedzené z dôvodu zabezpečenia účinnejšej ochrany ekosystémov tohto zachovalého podhorského vodného toku. Najcennejšie biotopy predstavujú horské toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemeckou, ktoré vytvárajú menšie plochy. Ichichtyofauna vodných tokov je zastúpená druhmi: *Salmotrutta*, *Thymallus thymallus*, *Leuciscus leuciscus*, *Phoxinus phoxinus*, *Alburnus alburnus*. Z vtákov sa vyskytuje: *Alcedo atthis*, *Charadrius dubius*, *Actitis hypoleucos*, *Cinclus cinclus*, *Motacilla cinerea*. Cicavce reprezentuje *Lutra lutra*, *Castor fiber*, *Neomys fodiens*.

V zóne D je cieľom ochrany zachovanie rozptýlených ekosystémov významných z hľadiska biologickej rozmanitosti a ekologickej stability a charakteristického vzhľadu krajiny.

Územie CHKO Horná Orava patrí zároveň aj do Chráneného vtáčieho územia Horná Orava, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 173/2005 Z.z. s platnosťou od 1. 5. 2005. CHVÚ Horná Orava bolo vyhlásené za účelom zachovania biotopov vybraných druhov vtákov európskeho významu a sťahovavých druhov vtákov a zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania. CHVÚ Horná Orava je súčasťou súvislej európskej sústavy chránených území (§ 28 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny).

Prírodné zdroje

-ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných zdrojov je zabezpečená lesným zákonom. V katastri sa nachádzajú rozsiahle hospodárske lesy patriace najmä medzi kyslé smrečiny s jedľou a bukom a živné bukovo-jedľové smrečiny so smrekovým a bukovým hospodárstvom vyšších polôh. Kategória lesov ochranných je v

katastri zastúpená len 1,3% výmery lesov, pričom sa väčšinou jedná o jaseňové a brezové jelšiny na podmáčaných lokalitách. Riešené územie patrí do LHC Zákamenné, a má 4 lesné obvody.

-ochrana pôdných zdrojov

Chránenými pôdami sú v zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu pôdy vymenované v prílohe zákona a pôdy s vykonanými investičnými opatreniami. Pre kataster Novoť sú to nasledovné BPEJ: 1000892, 1011005, 1063212, 1063215, 1063242, 1063312, 1063412, 1063512, 1064413, 066212, 1069242, 1069412, 1082675, 1082682, 1082772, 1082775, 1082782, 1082785, 1082872, 1082875, 1082882, 1082885, 1082972, 1082982, 1082985, 1094004, 1095002, 1095412.

-ochrana genofondových zdrojov

K prírodným zdrojom môžeme priradiť aj genofondové plochy, ktoré predstavujú plochy biotopov s významnými druhmi pre udržanie genofondu. V riešenom území má CHKO Horná Orava evidované tri genofondové plochy: Menzdrovka so slatinnými lúkami na prameniskovom rašelinisku, nachádzajúca sa v severnej časti katastra. Plocha podobného charakteru sa nachádza aj v časti pod Trstím pri výtoky Klinianky zo súvislých lesných porastov, ako aj iné menšie plochy podmáčaných stanovišť, ktoré si vďaka tomu zachovali svoj prirodzený charakter. Ďalšími genofondovými plochami sú Alúvium Klinianky – zachovalý podhorský tok s brehovými porastami ako významný biokoridor fauny a Alúvium Mútnanky – zachovalý podhorský tok s početnými meandrami a zachovalými brehovými a sprievodnými porastami myrikovky nemeckej.

Pamiatkový fond a významné krajinné štruktúry

Charakteristickými krajinnými štruktúrami v katastri obce Novoť sú: hrebeň Oravských Beskýd, dve hlavné doliny pozdĺž vodných tokov Klinianka a Menzdrovka hlboko vrezané do flyšovej pahorkatiny. Časť územia na východe katastra dosahuje až hornatinový reliéf s lesným pokryvom. Zvlnené polia a lúky v okolí obce vytvárajú charakteristický obraz súčasnej obce na severe Oravy. V katastri sa nachádza viacero vhodných miest na rozhľady a prechádzky po krajine – prechod hrebeňmi v priestoroch Vlkovho grúňa a Chudovho vrchu. Krajinu dotvárajú prvky druhotnej štruktúry ako typ osídlenia, typ obhospodarovania a pod.

Ekologicky významné segmenty

Ekologicky najvýznamnejšie lokality katastra sú v rámci návrhovej časti územného plánu navrhnuté na prvky miestneho ÚSES – územného systému ekologickej stability. Patria sem všetky krajinné štruktúry so zachovaným prírodným charakterom, ktorými sú v prvom rade základné prvky ÚSES – biocentrá, biokoridory aj všetky interakčné prvky.

Ochrana prírody a krajiny

-európske chránené územia

Celé územie katastra Novoť patrí do európskeho chráneného vtáčieho územia SKCHVU008 Horná Orava. Horná Orava je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie viacerých druhov vtákov.

-Vyhlásené chránené územia

Chránená krajinná oblasť Horná Orava so zónami C, D (3. a 2. stupeň ochrany)
Natura 2000: Chránené vtáčie územie CHVÚ SKU008 Horná Orava

-územná ochrana prírody

Riešené územie celé spadá do územia Chránenej krajinej oblasti Horná Orava, ktoré je veľkoplošným chráneným územím. Na území CHKO patriaceho do katastra Novoť dnes platí druhý

stupeň ochrany prírody podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z pre zónu D na 59% územia a tretí stupeň ochrany pre zónu C na 41% územia. Zóna C sa nachádza v súvislo zalesnenej časti katastra na severozápade.

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

V zmysle R-ÚSES na severe územia katastra prechádza provincionálny biokoridor Oravské Beskydy. Súčasťou katastra sú aj regionálne biokoridory Menzdrovka, Mútňanka, Klinianka a regionálne biocentrá Maršáľkov grúň, Kurčinka, Fajková grapa, Veľký kopec. V katastri sa nachádza aj viacero biokoridorov lokálneho významu, najmä pozdĺž vodných tokov. Správa CHKO Horná Orava eviduje v predmetnom katastri tieto genofondové plochy: Mendzrovka, Alúvium Mútňanky a Alúvium Klinianky.

Nakladanie s odpadmi

Skládka komunálneho odpadu sa v katastrálnom území nenachádza a so zriadením novej skládky odpadu sa v návrhovom období neuvažuje. Obec v súčasnosti spracováva nový program odpadového hospodárstva. Nakladanie s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi v obci upravuje Všeobecne záväzné nariadenie. V obci je zavedený separovaný zber. Separujú sa plasty, sklo, textil, papier, elektronický šrot, kovový šrot, nebezpečné odpady a bioodpad.

Odvoz odpadu v obci je zabezpečené dodávateľským spôsobom nasledovne:

- Združenie BIELA ORAVA, pre všestranný rozvoj obcí regiónu Biela Orava, Breza
- Peter Bolek– EKORAY, Námestovo
- Ekozdroj, s. r. o., Čadca
- FB MONT, s. r. o., Oravská Lesná
- Zdeno Mišutka, Hvozďica
- KOVOT s. r. o., Vavrečka
- monso s.r.o., Liesek
- Zberné suroviny Žilina a.s.
- R O B U S s.r.o., Krupina
- PS-plus s.r.o., Bobrov
- KERGOL J.P., spol. s r.o., Prešov
- Ján Šuvada Zber surovín Liesek 45
- DRUSUR, s.r.o., Ružomberok
- DETOX s.r.o., Banská Bystrica
- ENVIROLIVE, s.r.o., Žilina
- Obec Novot'

Tabuľka 13 - Odpady v obci Novot'

Názov odpadu	2020 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2021 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2022 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)
Papier a lepenka	11,470	20,394	23,500
Sklo	77,000	71,720	76,080
Viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	4,950	7,090	5,572
Obaly z kovu	1,410	2,390	0,915
Plasty	60,540	70,920	63,153
Plasty			0,700

Názov odpadu	2020 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2021 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2022 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)
Biologicky rozložiteľný odpad	109,500	52,480	30,000
Biologicky rozložiteľný odpad		30,000	100,000
Objemný odpad	140,420	189,360	27,220
Objemný odpad			0,900
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	3,960	5,410	1,900
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 obsahujúce nebezpečné časti	9,790	8,420	3,465
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 a 20 01 35	48,770	22,925	16,215
Drobný stavebný odpad		7,420	6,500
Jedlé oleje a tuky		0,220	0,250
Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	0,005	0,005	0,020
Šatstvo		6,620	3,310
Zmesový komunálny odpad			291,600
Zmesový komunálny odpad	605,040	534,200	237,120
Papier a lepenka		1,710	2,200
Batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, - 02, - 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	0,101	0,432	0,339
Batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33	0,020		
Meď, bronz, mosadz		0,936	0,684
Hliník		0,291	0,184
Železo a oceľ		0,520	16,351
Cín			0,005
Papier a lepenka			0,325
Obaly z kovu			0,031
Batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, - 02, - 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	0,080		0,637
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 a 20 01 35			0,165
Meď, bronz, mosadz			1,242
Hliník			1,804

Názov odpadu	2020 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2021 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)	2022 Množstvo odpadu (v tonách na 3 des. m.)
Železo a oceľ			42,056
Zmiešané kovy		0,006	0,979
Kovy	57,437	1,100	8,807
Kovy			0,047
Olovo		0,023	
Železo a oceľ		37,640	0,220
Železo a oceľ		41,797	5,000
Železo a oceľ			4,570
Meď, bronz, mosadz			0,307
Hliník			0,362
Železo a oceľ			0,790
Hliník			0,024
Zmiešané kovy		1,161	0,015
Oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25			0,030
Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky			1,794
Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice iné ako 20 01 27			0,265
Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky			0,460

1.8 Samospráva a rozpočet obce

Samospráva obce

Obec Novot' sa v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení od 1. januára 1991 stala samostatným subjektom s vlastnými kompetenciami a príjmami.

Orgány obce

Základnými výkonnými orgánmi obce Novot' sú:

- obecné zastupiteľstvo,
- starosta obce.

Adresa obecného úradu: **Obec Novot', Novot' 285, 029 55 Novot'**

Starosta obce

Starosta obce je predstaviteľom a najvyšším orgánom obce Novot'. Je štatutárnym zástupcom obce v majetkoprávných, pracovnoprávných vzťahoch obce a v administratívno-právných vzťahoch je správny orgánom. Funkcia starostu je verejnou funkciou, do ktorej je zvolený na štvorročné funkčné obdobie a končí zložením sľubu novozvoleného starostu.

Obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov volených v priamych voľbách obyvateľmi obce na štvorročné funkčné obdobie, totožné s funkčným obdobím starostu. Počet poslancov na príslušné volebné obdobie sa určuje podľa počtu obyvateľov obce.

Obecné zastupiteľstvo pozostáva z 11 poslancov.

Rozpočet obce

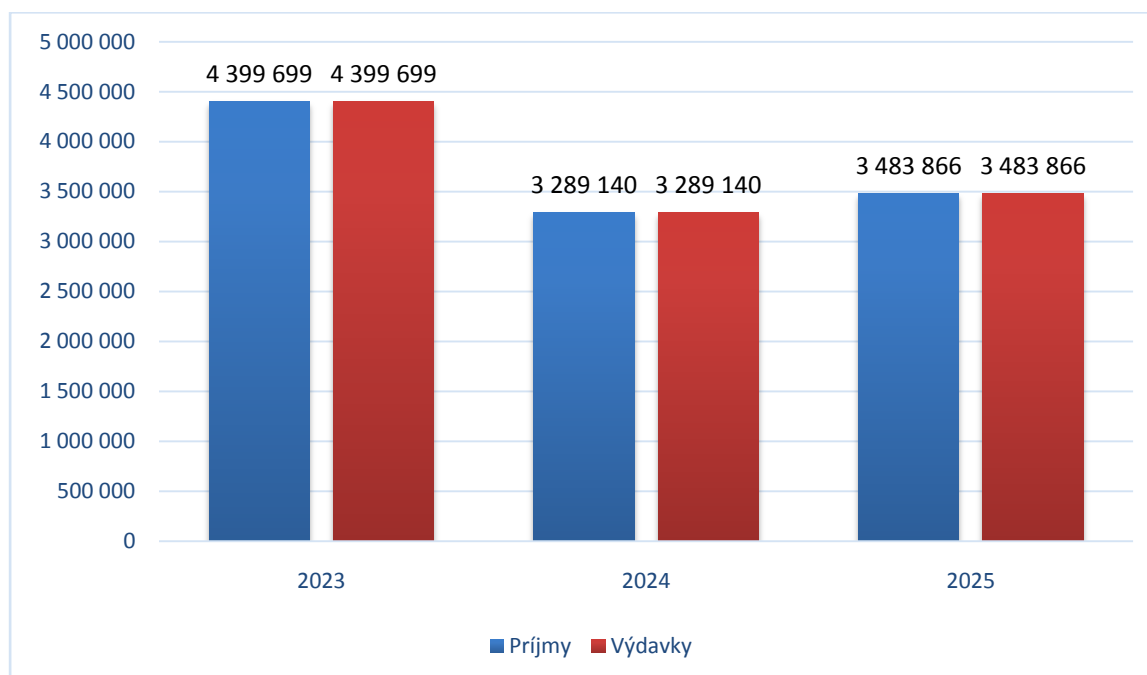
Rozpočet obce je základným nástrojom financovania a regulovania činnosti samosprávy pri plnení úloh vyplývajúcich zo zákona a pri realizovaní svojich rozvojových plánov. Najväčší podiel na celkových príjmoch bežného rozpočtu obce predstavuje daň z príjmov a podielové dane.

Rozpočet obce na roky 2023-2025:

	2023	2024	2025
Bežné príjmy obce	3 238 326	3 235 966	3 440 192
Kapitálové príjmy obce	578 986	0	0
Príjmové finančné operácie	515 000	19 474	19 474
Príjmy spolu	4 332 312	3 255 440	3 459 666
Základná škola – príjmy spolu	67 387	33 700	24 200
Obec a Základná škola – príjmy spolu	4 399 699	3 289 140	3 483 866

Bežné výdavky obce	1 278 079	1 392 417	1 587 143
Kapitálové výdavky obce	1 475 857	280 500	280 500
Výdavkové finančné operácie	15 000	0	0
Výdavky spolu	2 768 936	1 672 917	1 867 643
Základná škola – výdavky spolu	1 630 763	1 616 223	1 616 223
Obec a Základná škola – výdavky spolu	4 399 699	3 289 140	3 483 866

Vývoj príjmov a výdavkov rozpočtu obce v rokoch 2023 -2025

Tabuľka 14 - Hospodárenie obce Novot' (rok 2021)

Indikátory	Obec Novot'	Priemer obcí
Hlavné indikátory		
Celkový dlh	2,6 %	10,3 %
Dlhová služba	0,0 %	4,0 %
Bilancia bežného účtu	9,6 %	11,3 %
Záväzky po lehote splatnosti v pomere k bežným príjmom	0,0 %	0,3 %
Záväzky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti k bežným príjmom	0,0 %	0,2 %
Indikátory na obyvateľa		
Základná bilancia na obyvateľa	-33,0 €	28,0 €
Celkový dlh na obyvateľa	21,0 €	98,0 €
Čistý majetok na obyvateľa	2 250,0 €	2 611,0 €
Výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie na obyvateľa	83,0 €	49,0 €
Ostatné indikátory		
Základná bilancia	-3,7 %	3,1 %
Intenzita investovania	13,4 %	7,9 %
Čistý majetok	276,6 %	337,4 %
Okamžitá likvidita	626,6 %	319,0 %
Pohotová likvidita	642,3 %	344,3 %
Úvery od ŠFRB v pomere k príjmom	0,0 %	22,1 %
Záväzky a pohľadávky		
Záväzky po lehote splatnosti	0,0 €	
Záväzky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti	0,0 €	
Krátkodobé pohľadávky	37 194,0 €	
Dlhodobé záväzky	9 731,0 €	
Krátkodobé záväzky	236 569,0 €	

Zdroj: <http://www.hospodarenieobci.sk>

Celkové finančné zdravie – Výborné finančné zdravie (5,6z max. 6).

2. STRATEGICKÁ ČASŤ PHSR NOVOŤ 2023 – 2030

„obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia“

Základným východiskovým predpokladom pre úspešnú rozvojovú stratégiu je existencia **spoločnej vízie** o ďalšom smerovaní rozvoja obce. Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, opisom ideálneho stavu. Dôležité nie je dosiahnuť ho za desať rokov, ale mať o budúcnosti spoločnú predstavu. Vízia je teda určitá predstava o tom ako má obec v budúcnosti vyzeráť, tak aby vytváralo čo najlepšie životné podmienky pre svojich obyvateľov a jeho návštevníkov.

2.1 Rozvojová vízia obce Novotň

„Obec Novotň patrí k dynamicky sa rozvíjajúcim obciam regiónu Bielej Oravy s mladým a aktívnym obyvateľstvom, dostatkom pracovných príležitostí a množstvom podnikateľských subjektov využívajúcich potenciál obce a jej okolia. Obyvatelia majú zabezpečený prístup ku kvalitným zdravotným, sociálnym a vzdelávacím službám so širokou ponukou aktivít na trávenie voľného času, rozvoja kultúrno-spoločenského života. Obec je bezpečná, má vybudovanú kvalitnú a dostupnú infraštruktúru s osobitným dôrazom na ochranu životného prostredia, využívanie obnoviteľných zdrojov, zavádzanie inovácií a energetickú bezpečnosť“

Špecifické ciele rozvoja obce budú naplňované prostredníctvom **troch základných** rozvojových politík:

- Hospodárska rozvojová politika
- Sociálna rozvojová politika
- Environmentálna rozvojová politika.

1.1 Komplementárnosť PHSR s nadradenými stratégiami

1) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2021+

Prijatá stratégia PHSR obce Novotň je plne v súlade so stratégiou PHSR ŽSK 2021+. Strategický cieľ rozvoja obce prispieva k plneniu hlavného cieľa stratégie rozvoja územia ŽSK ktorou je *Zlepšiť kvalitu života obyvateľov, rešpektovať limity životného prostredia a zhodnocovať svoj potenciál. Zvýšiť inovačnú výkonnosť ekonomiky a využívať inovatívne udržateľné riešenia pre zabezpečenie sociálnej stability. Ekonomické ukazovatele a indikátory kvality života v regiónoch kraja priblížiť k priemeru EÚ.* Hlavný cieľ PHSR ŽSK 2021+ bude naplňovaný prostredníctvom súboru strategických a špecifických cieľov, ktoré sú sústredené do piatich prioritných oblastí:

Prioritná oblasť 1. Inovácie a vzdelávanie

Strategický cieľ: Rozvíjať prostredie pre ekonomiku založenú na inováciách a podpore celoživotného vzdelávania

- Špecifický cieľ 1.1 Vytvoriť podmienky pre udržateľný ekonomický rozvoj kraja a jeho regiónov
- Špecifický cieľ 1.2 Podporiť inovačné prístupy a výskumno-inovačné aktivity
- Špecifický cieľ 1.3 Vybudovať flexibilný a adaptabilný systém celoživotného vzdelávania
- Špecifický cieľ 1.4 Vytvoriť priestor pre rozvoj talentu, nadania a kreativity

Prioritná oblasť 2. Životné prostredie

Strategický cieľ: Zachovať prírodné hodnoty a biodiverzitu a podporiť adaptáciu nad opady zmeny klímy

- Špecifický cieľ 2.1 Zavádzať princípy obehového hospodárstva a zlepšiť nakladanie s odpadom
- Špecifický cieľ 2.2 Podporiť adaptáciu na dopady zmeny klímy
- Špecifický cieľ 2.3 Zlepšiť kvalitu ovzdušia a znížiť produkciu skleníkových plynov
- Špecifický cieľ 2.4 Zabezpečiť ochranu prírodných hodnôt
- Špecifický cieľ 2.5 Rozvíjať environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu

Prioritná oblasť 3. Infraštruktúra

Strategický cieľ: Infraštruktúra podporujúca udržateľnú mobilitu a technická vybavenosť zlepšujúca kvalitu života

- Špecifický cieľ 3.1 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a zlepšiť podmienky pre prevádzku intermodálnych dopravných systémov prepravy nákladov
- Špecifický cieľ 3.2 Zvýšiť atraktivitu nízko emisnej cestnej dopravy a nemotorovej dopravy
- Špecifický cieľ 3.3 Zlepšiť dopravnú dostupnosť územia
- Špecifický cieľ 3.4 Zlepšiť dostupnosť k energetickej infraštruktúre
- Špecifický cieľ 3.5 Zlepšiť digitálnu dostupnosť územia

Prioritná oblasť 4. Sociálna stabilita

Strategický cieľ: Dosiagnúť udržateľnú kvalitu života podporenú dostupnosťou služieb.

- Špecifický cieľ 4.1 Udržať a vytvárať dobré pracovné príležitosti
- Špecifický cieľ 4.2 Zabezpečiť moderné, dostupné, kvalitné a efektívne služby zdravotnej starostlivosti a sociálne služby
- Špecifický cieľ 4.3 Posilniť rozvoj služieb pre komunitu

Prioritná oblasť 5. Identita a sebestačnosť

Strategický cieľ: Atraktívne, konkurencieschopné, odolné a udržateľné regióny.

- Špecifický cieľ 5.1 Rozvíjať miestnu ekonomiku založenú na udržateľnosti ekosystémových služieb

- Špecifický cieľ 5.2 Posilňovať identitu územia, zachovávať a zhodnocovať kultúrne dedičstvo, podporovať kreativitu a rozvíjať živú kultúru
- Špecifický cieľ 5.3 Rozvíjať aktívne komunity a posilňovať územnú spoluprácu

2) Slovensko 2030 / Agenda 2030

Rozvojovou víziou stratégie Slovensko do roku 2030 vychádzajúcou z Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorú prijalo prijali všetky štáty OSN je „Slovensko ako krajina s vysokou životnou úrovňou, kvalitnými verejnými službami a zdravým životným prostredím pre všetkých obyvateľov. Rozvoj Slovenska sa opiera o vitálne regióny so vzdelaným a produktívnym ľudským kapitálom, fungujúcou ekonomikou a kvalitnou infraštruktúrou. Ekonomický rozvoj sa opiera o inovácie a odvetvia s vysokou pridanou hodnotou. To vedie k rastu životnej úrovne obyvateľov a vyváženému pomeru práce a rodinného (spoločenského) života.“

Slovensko 2030 stojí na šiestich národných prioritách implementácie Agendy 2030 (*Vzdelanie pre dôstojný život; Smerovanie k znalostnej a environmentálnej udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí; Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia; Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy; Právny štát, demokracia a bezpečnosť; Dobré zdravie*), ktoré sú integrované do troch rozvojových programov:

A) Ochrana a rozvoj zdrojov, ktorého cieľom je rast a kvalitatívny rozvoj populácie, so špeciálnym dôrazom na vzdelanie, zdravie, kultúru, rozvoj občianskej spoločnosti a právneho štátu a ochrana a udržateľný manažment a rozvoj prírodných zdrojov. Rozvojový program má nasledovné parciálne ciele:

- Zastaviť pokles populácie a podporiť rast podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva
- Zlepšiť dostupnosť a kvalitu výchovy a vzdelania populácie a harmonizovať ich s očakávaným dopytom trhu práce
- Zlepšiť zdravotný stav a dĺžku aktívneho života populácie
- Zabezpečiť plné uplatnenie princípov právneho štátu a zvyšovať bezpečnosť štátu a spoločnosti
- Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment prírodných zdrojov
- Zabezpečiť efektívny a udržateľný manažment kultúrnych zdrojov

B) Udržateľné využívanie zdrojov, ktorého cieľom je premena hospodárstva SR na udržateľné, ktorého konkurenčná schopnosť sa zakladá na inovatívnom a efektívnom zhodnocovaní zdrojov a ktoré generuje dobré mzdy a prosperitu. Rozvojový program má nasledovné parciálne ciele:

- Podporiť rozvoj silných inovačne založených regionálnych ekonomík
- Dobudovať infraštruktúru inovačne založenej zelenej ekonomiky
- Zlepšiť udržateľnosť a odolnosť národnej a regionálnych ekonomík

C) Rozvoj komunit, ktorého cieľom je rozvoj komunit a zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny prostredníctvom priblíženia správy vecí verejných občanom a sociálnej inklúzie a dostupných, kvalitných a efektívnych služieb. Rozvojový program má nasledovné parciálne ciele:

- Zlepšiť dostupnosť, transparentnosť a efektívnosť verejnej správy

- Posilniť ekonomickú udržateľnosť komunit obcí, miest a regiónov
- Zabezpečiť dostupnosť a udržateľnosť kvalitnej, modernej a efektívnej infraštruktúry, služieb a bývania pre zdravý a plnohodnotný život komunit

Centrálnym pilierom Slovensko 2030, v súlade s globálnou Agendou 2030, ako aj s Európskou zelenou dohodou je **udržateľnosť**: dôraz na ochranu životného prostredia na Slovensku, strategické plánovanie a udržateľný rozvoj, zosúladenie priorít s rozvojovým potenciálom regiónov a rozvoj priemyslu založeného na zelenej transformácii a vysokej pridanej hodnote, automatizácii, trhových službách, digitálnej ekonomike, inováciách a výskume a vývoji.

Priority prijatej stratégie regionálneho rozvoja SR sú:

- udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika regiónov,
- zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu,
- harmonizácia regionálneho a územného rozvoja.

Integrované rozvojové programy prepájajú Agendu 2030 a regionálny rozvoj a sú kľúčovým nástrojom naplnenia Agendy 2030 naprieč národnou, regionálnou a lokálnou úrovňou v nasledujúcej štruktúre:

- a) Ochrana a udržateľný rozvoj prírodných a ľudských zdrojov, ako aj kultúrneho potenciálu, tak aby boli zachované pre ďalšie generácie a mohli byť využívané na ďalší rozvoj spoločnosti.
- b) Premena hospodárstva SR do roku 2030 na konkurencieschopnú, inovačne orientovanú nízkouhlíkovú obehovú ekonomiku, ktorá bude efektívne zhodnocovať vzdelanie, ľudský 38 potenciál a zdroje a bude environmentálne aj sociálne udržateľná a odolná proti vonkajším aj vnútorným nepriaznivým vplyvom.
- c) Zefektívnenie a priblíženie správy verejných záležitostí občanom prostredníctvom vybudovania viacúrovňového integrovaného manažmentu rozvoja na národnej, regionálnej a miestnej úrovni²⁸. Zároveň je cieľom efektívne využívať územný potenciál regiónov.
- d) Zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny v jednotlivých strategicko-plánovacích regiónoch a zabezpečenie dostupnosti a kvality verejných služieb, práce a rovných príležitostí pre využitie potenciálu každého jednotlivca bez ohľadu na jeho sociálnoekonomické zázemie či znevýhodnenie.

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ PHSR 2023 – 2030

„programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce doplnený o súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt“

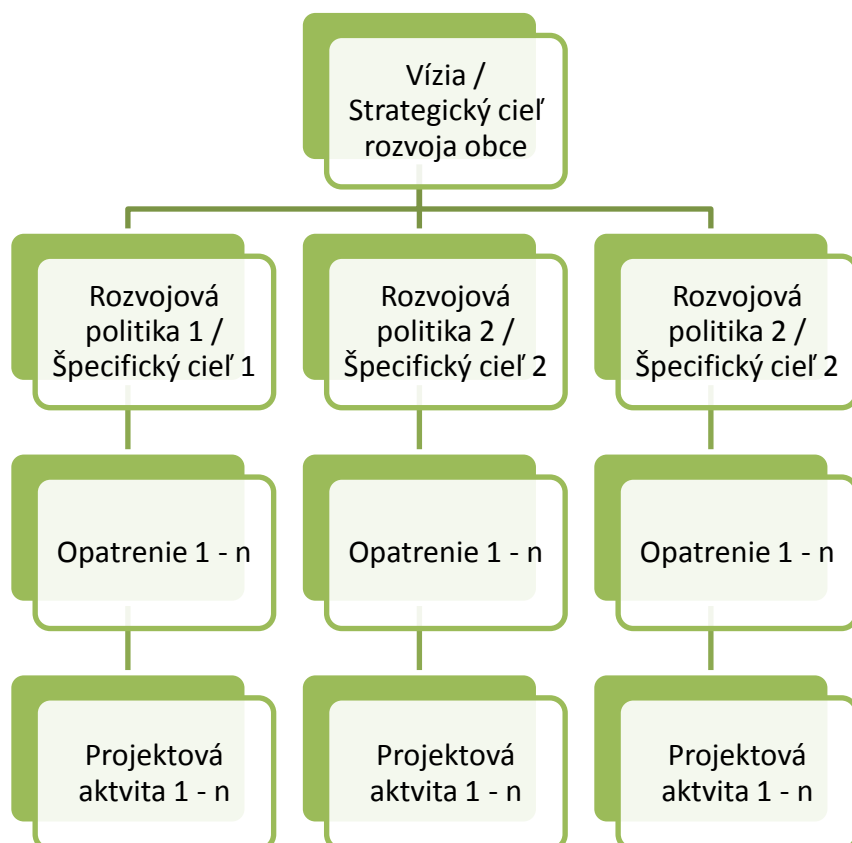
Programová (plánovacia) časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategického a špecifických cieľov, prostredníctvom opatrení hospodárskej, sociálnej a environmentálnej rozvojovej politiky. Opatrenia sú podrobnejšie členené na konkrétne projektové aktivity.

Programová časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projektové aktivity spadajúce pod prijaté rozvojové politiky.
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Programová časť je výstupom strategického plánovania. Zvolená rozvojová stratégia obce Nová bude realizovaná prostredníctvom troch rozvojových politík, členených na opatrenia a konkrétne projektové aktivity.

Programová štruktúra:

3.1 Rozvojová stratégia obce Novot' v štruktúrovanej podobe

Vízia	„Obec Novot' patrí k dynamicky sa rozvíjajúcim obciam regiónu Bielej Oravy s mladým a aktívnym obyvateľstvom, dostatkom pracovných príležitostí a množstvom podnikateľských subjektov využívajúcich potenciál obce a jej okolia. Obyvatelia majú zabezpečený prístup ku kvalitným zdravotným, sociálnym a vzdelávacím službám so širokou ponukou aktivít na trávenie voľného času, rozvoja kultúrno-spoločenského života. Obec je bezpečná, má vybudovanú kvalitnú a dostupnú infraštruktúru s osobitným dôrazom na ochranu životného prostredia, využívanie obnoviteľných zdrojov, zavádzanie inovácií a energetickú bezpečnosť“		
Strategický cieľ rozvoja obce	Zvýšiť konkurencieschopnosť obce v oblasti kvality života, rozvoja podnikania a ochrany životného prostredia.		
Uplatňované rozvojové politiky	1. Hospodárska rozvojová politika	2. Sociálna rozvojová politika	3. Environmentálna rozvojová politika
Špecifické ciele rozvoja obce	<i>Moderná a bezpečná infraštruktúra, energetická bezpečnosť a inovácie, cestovný ruch a rozvoj podnikania</i>	<i>Rozvinutá komunitná sociálna starostlivosť, zdravotná starostlivosť, pracovné príležitosti, školská a športová infraštruktúra, služby pre rodiny, voľný čas</i>	<i>Ochrana klímy, rozvoj odpadového hospodárstva, znižovanie energetickej náročnosti, ochrana prírody a biodiverzity, zvyšovanie environmentálneho povedomia a predchádzanie vzniku katastrof</i>
Opatrenia prijatých politik na naplňovanie stanovených špecifických cieľov	<p>1.1) Dobudovanie, modernizácia a rozširovanie dopravného systému obce, opatrenia na zvýšenie bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov</p> <p>1.2) Vytváranie podmienok pre rozvoj</p>	<p>2.1) Podpora rozširovania a modernizácie školskej a predškolskej infraštruktúry vrátane materiálno-technického zabezpečenia vzdelávacieho</p>	<p>3.1) Realizácia projektov protipovodňovej ochrany obce, rozširovanie a modernizácia infraštruktúry zásobovania vodou a nakladania s odpadovou vodou.</p> <p>3.2) Skvalitňovanie a rozširovanie systému separovaného zberu vrátane zavádzania nových technológií a postupov v oblasti odpadového hospodárstva, odstraňovanie environmentálnych záťažových skládok</p> <p>3.3) Tvorba a úprava verejných priestranstiev a parkov, zachovávanie prírodných ekosystémov, ochrana biodiverzity, rozvoj zelenej a modrej infraštruktúry</p>

	<p>podnikateľského prostredia založeného na využívaní endogénnych zdrojov územia s ohľadom na tvorbu pracovných miest, podpora tradičných odvetví a cestovného ruchu.</p> <p>1.3) Podpora rozvoja informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy</p> <p>1.4) Zvyšovanie energetickej bezpečnosti a nezávislosti obce, zavádzanie inovácií a inteligentných riešení na všetkých úrovniach.</p> <p>1.5) Rozvoj regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce</p> <p>1.6) Obnova a modernizácia kultúrnych a historických pamiatok, pietnych miest</p>	<p>procesu a zavádzania inovácií do vzdelávacích programov.</p> <p>2.2) Podpora rozširovania a modernizácie sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry obce s cieľom poskytovať komplexnú starostlivosť s dôrazom na potreby komunity.</p> <p>2.3) Vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre trh práce s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny obyvateľov</p> <p>2.4) Podpora</p>	<p>3.4) Podpora a realizácia projektov na zníženie emisií z dopravy, znižovanie energetickej náročnosti a využívanie obnoviteľných zdrojov energie</p> <p>3.5) Zvyšovanie environmentálneho povedomia</p>
--	--	--	---

		<p>rozširovania a modernizácie bytového a domového fondu v obci</p> <p>2.5) Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry, športu, voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov obce s osobitným zreteľom na deti a mládež</p>	
--	--	--	--

3.2 Prehľad opatrení a projektových aktivít podľa oblastí

Politika	Opatrenie	Projektová aktivita
Hospodárska rozvojová politika	1.1 Dobudovanie, modernizácia a rozširovanie dopravného systému obce, opatrenia na zvýšenie bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov	1.1.1 Rozširovanie a skvalitňovanie siete bezpečnostných chodníkov pre chodcov
		1.1.2 Oprava, údržba a rozširovanie miestnych komunikácií
		1.1.3 Výstavba nových a obnova existujúcich mostov a lávo
		1.1.4 Budovanie parkovísk v obci najmä v blízkosti objektov poskytujúcich verejné služby
		1.1.5 Modernizácia a rozširovanie siete verejného osvetlenia, využívanie inteligentných nástrojov správy verejného osvetlenia
		1.1.6 Skvalitnenie systému dopravného značenia s dôrazom na zvyšovanie bezpečnosti účastníkov cestnej premávky vrátane budovania inteligentných prechodov pre chodcov
		1.1.7 Komplexná rekonštrukcia cesty III. triedy prechádzajúca obcou
		1.1.8 Modernizácia a rozširovanie siete obecného rozhlasu, využívanie moderných komunikačných prostriedkov pri informovaní občanov
	1.2 Vytváranie podmienok pre rozvoj podnikateľského prostredia založeného na využívaní endogénnych zdrojov územia s ohľadom na tvorbu pracovných miest, podpora tradičných odvetví a cestovného ruchu.	1.2.1 Realizácia projektov jednoduchých / komplexných pozemkových úprav
1.2.2 Sprístupňovanie nevyužívaných budov / lokalít / zón pre rozvoj MSP		
1.2.3 Propagácia podnikateľov v rámci aktivít propagujúcich obec doma i v zahraničí, tvorba propagačných materiálov propagujúcich obec ako vidiecku turistickú destináciu		
1.2.4 Budovanie siete cyklotrás vrátane súvisiacej infraštruktúry		
1.2.5 Vytváranie ponuky tematických turistických trás		
1.2.6 Budovanie náučných a poznávacích chodníkov		
1.2.7 Rozvoj spolupráce s miestnymi podnikmi v oblasti služieb cestovného ruchu		
1.3 Podpora rozvoja informačnej spoločnosti a efektívnej verejnej správy	1.3.1 Budovanie kamerového a monitorovacieho systému obce	
	1.3.2 Digitalizácia agendy obecného úradu, modernizácia komunikačných kanálov a informačných systémov.	

		<p>1.3.3 Budovanie siete verejne prístupných internetových bodov</p> <p>1.3.4 Tvorba rozvojových koncepcií a stratégií ako nástroja riadenia rozvoja obce vrátane územno-plánovacej dokumentácie</p> <p>1.3.5 Podpora rozvoja elektronických služieb vrátane bankových služieb pre občanov.</p>
	<p>1.4 Zvyšovanie energetickej bezpečnosti a nezávislosti obce, zavádzanie inovácií a inteligentných riešení na všetkých úrovniach.</p>	<p>1.4.1 Realizácia opatrení na zvyšovanie podielu energie z obnoviteľných zdrojov a znižovanie energetickej závislosti</p> <p>1.4.2 Zavádzanie nástrojov energetickeho manažmentu vrátane inštalácie inteligentných monitorovacích systémov spotreby energií v zariadeniach v správe obce a jej organizácií</p> <p>1.4.3 Podpora aktivít projektov spolupráce verejného a súkromného v oblasti zavádzania inovácií do výroby a služieb</p> <p>1.4.4 Budovanie siete elektronabíjačiek pre automobily a bicykle, kolobežky</p>
	<p>1.5 Rozvoj regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce</p>	<p>1.5.1 Organizovanie spoločných kultúrnych a športových aktivít, výmenných pobytov a spoločných podujatí v rámci regionálnej, národnej a medzinárodnej spolupráce</p> <p>1.5.2 Prezentácia obce, spolkov a združení, podnikateľských subjektov pôsobiacich v obci na kultúrnych podujatiach v partnerských obciach a regiónoch</p> <p>1.5.3 Zintenzívnenie spolupráce na úrovni partnerských obcí a ďalší rozvoj partnerskej spolupráce</p> <p>1.5.4 Realizácia partnerských projektov národnej a medzinárodnej spolupráce</p>
	<p>1.6 Obnova a modernizácia kultúrnych a historických pamiatok, pietnych miest</p>	<p>1.6.1 Obnova kultúrnych a historických cenných pamiatok na území obce</p> <p>1.6.2 Podrobné zmapovanie a evidencia kultúrnych, prírodných a technických pamiatok na území obce</p> <p>1.6.3 Zlepšenie propagácie a zvyšovanie informovanosti o pamiatkach nachádzajúcich sa na území obce</p> <p>1.6.4 Modernizácia Domu smútku vrátane vnútorného vybavenia a modernizácia vonkajšieho vybavenia cintorína a rozšírenie cintorína</p>

Politika	Opatrenie	Projektová aktivita
Sociálna rozvojová politika	2.1 Podpora a rozširovanie a modernizácie školskej a predškolskej infraštruktúry vrátane materiálno-technického zabezpečenia vzdelávacieho procesu a zavádzania inovácií do	2.1.1 Vytvorenie kapacít jasí
		2.1.2 Modernizácia a rozšírenie objektov a areálov materských a základných škôl vrátane vnútorného vybavenia
		2.1.3 Modernizácia a rozšírenie telocvične vrátane jej vnútorného vybavenia
		2.1.4 Vytváranie zelených oáz priškolských areáloch, modernizácia školských areálov s dôrazom na bezpečnosť detí a opatrenia v oblasti ochrany klímy
		2.1.5 Podpora projektov zameraných na modernizáciu a dopĺňovanie učebných pomôcok a nástrojov pre oblasť prírodných, technických a
		2.1.6 Podpora aktivít a programov celoživotného vzdelávania

	vzdelávacích programov.	
	2.2 Podpora a rozširovanie a modernizácie sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry obce s cieľom poskytovať komplexnú starostlivosť s dôrazom na potreby komunity.	<p>2.2.1 Rozširovať ponuku komunitných sociálnych služieb pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva</p> <p>2.2.2 Budovanie sociálnych bytov pre začínajúce rodiny, neúplné rodiny, rodiny zo sociálne znevýhodneného prostredia, mladých ľudí</p> <p>2.2.3 Vytváranie podmienok pre vzájomnú integráciu seniorov a detí</p> <p>2.2.4 Podporovať vytváranie nových služieb zameraných na predchádzanie/zamedzenie vzniku sociálneho vylúčenia s osobitným zreteľom na mládež</p> <p>2.2.5 Pokračovanie v modernizácii budovy zdravotného strediska a jej okolia vrátane modernizácie a dopĺňovania vnútorného vybavenia (alt. Výstavba novej budovy zdravotného strediska)</p> <p>2.2.6 Rozširovanie služieb zdravotných ambulancií</p>

	2.3 Vytváranie podmienok pre zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre trh práce s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny obyvateľov	<p>2.3.1 Zriaďovanie chránených dielní a chránených pracovísk zamestnávajúcich znevýhodnené osoby</p> <p>2.3.2 Využívanie aktívnych opatrení trhu práce pre zamestnávanie ÚoZs osobitným zreteľom na zamestnávanie znevýhodnených ÚoZ</p> <p>2.3.3 Podpora realizácie projektov zameraných na súladenie rodinného a pracovného života</p> <p>2.3.4 Vytváranie sociálnych podnikov so zamestnávaním znevýhodnených osôb</p>
	2.4 Podpora rozširov	<p>2.4.1 Budovanie verejnej infraštruktúry v lokalitách pre IBV vrátane verejného osvetlenia, rozhlasu, optickej siete a pod.</p> <p>2.4.2 Realizácia projektov Jednoduchých pozemkových úprav, podpora realizácie projektu Komplexných pozemkových úprav.</p> <p>2.4.3 Podpora nájomného bývania, rozširovanie bytového fondu a budovanie sociálnych nájomných bytov.</p>

	<p>ania a modernizácie bytového a domového fondu v obci</p>	
	<p>2.5 Vytváranie podmienok pre rozvoj kultúry, športu, voľnočasových aktivít pre obyvateľov a návštevníkov obce s osobitným zreteľom na deti a mládež</p>	<p>2.5.1 Budovanie vonkajších ihrísk a zón pre aktívne trávenie voľného času (workout, vonkajšie fitness, pumtrack, lezecká stena, adrenalínové športy a pod.)</p> <p>2.5.2 Realizácia vlastného grantového programu na podporu aktivít mladých</p> <p>2.5.3 Zlepšovanie materiálo-technického vybavenia pre organizáciu kultúrnych podujatí v obci</p> <p>2.5.4 Budovanie detských a športových ihrísk</p> <p>2.5.5 Modernizácia vnútorného vybavenia Kultúrneho domu</p> <p>2.5.6 Vybudovanie stáleho pódia / amfiteátra pre organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí</p> <p>2.5.7 Dobudovanie, modernizácia a rozširovanie areálu futbalového ihriska</p> <p>2.5.8 Budovanie tratí (chodníkov) pre bežecké aktivity (vrátane bežeckého lyžovania) v rámci katastra obce vrátane ich značenia a ostatného príslušenstva</p> <p>2.5.9 Rozširovanie siete existujúcich a budovanie nových náučných chodníkov a cyklotrás</p> <p>2.5.10 Zlepšenie a obstaranie materiálo-technického vybavenia Dobrovoľnému hasičskému zboru</p> <p>2.5.11 Budovanie multifunkčnej športovej haly</p> <p>2.5.12 Podpora kultúrnych a športových aktivít na území obce, organizovanie miestnych, regionálnych a medzinárodných podujatí</p> <p>2.5.13 Vytvorenie nových priestorov pre činnosť obecnej knižnice</p> <p>2.5.14 Aktualizácia obecnej monografie</p>

--	--	--

Politika	Opatrenie	Projektová aktivita
Environmentálna rozvojová politika	3.1 Realizácia projektov protipovodňovej ochrany obce, rozširovanie a modernizácia infraštruktúry zásobovania vodou a nakladania s odpadovou vodou.	3.1.1 Protipovodňová ochrana – regulácia potokov Klinianka a Menzdrovka
		3.1.2 Realizácia protipovodňových opatrení na potokoch v extraviláne obce
		3.1.3 Rozširovanie a modernizácia existujúcej dažďovej kanalizácie
		3.1.4 Rozširovanie a modernizácia siete splaškovej kanalizácie
		3.1.5 Rozširovanie a modernizácia vodovodnej siete
	3.2 Skvalitňovanie a rozširovanie systému separovaného zberu vrátane zavádzania nových technológií a postupov v oblasti odpadového hospodárstva, odstraňovanie environmentálnych záťaží a nelegálnych skládok	3.2.1 Budovanie zberných miest na separovaný odpad
		3.2.2 Realizácia opatrení na nakladanie s BRO
		3.2.3 Zefektívňovanie zberu a separácie odpadu prostredníctvom dobudovania zberného dvora a obstarania modernej komunálnej techniky vrátane zberných nádob pre občanov a organizácie
		3.2.4 Doplnenie a modernizácia komunálnej techniky

		<p>3.2.5 obecnej prevádzky / sociálneho podniku Odstraňovanie nelegálnych skládok na celom území katastra obce</p>
	<p>3.3 Tvorba a úprava verejných priestranstiev a parkov, zachovávanie prírodných ekosystémov, ochrana biodiverzity, rozvoj zelenej a modrej infraštruktúry</p>	<p>3.3.1 Revitalizácia a údržba verejnej zelene v centre obce a jej okolí 3.3.2 Úprava prírodných lokalít s využitím pre trávenie voľného času obyvateľov a návštevníkov obce 3.3.3 Realizácia opatrení na ochranu a zlepšenie stavu biotopov, prírodných ekosystémov a biodiverzity 3.3.4 Realizácia opatrení na zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy prostredníctvom budovania zelených striech a stien, kvetinových záhonov, zariadení na zachytávanie vody v krajine, racionálne využívanie dažďovej vody pri starostlivosti o verejnú zeľ a pod.</p>
	<p>3.4 Podpora a realizácia projektov na zníženie emisií z dopravy, znižovanie energetickej náročnosti a využívanie obnoviteľných zdrojov energie</p>	<p>3.4.1 Realizácia projektov znižovania energetickej náročnosti verejných objektov vrátane zmien palivovej základne s využitím obnoviteľných zdrojov energie 3.4.2 Podpora projektov zatepľovania bytových a rodinných domov vrátane zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie v rodinných a bytových 3.4.3 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie vo verejných budovách a objektoch slúžiacich na podnikateľské účely 3.4.4 Realizácia projektov na podporu elektromobility vrátane budovania nabíjacích bodov pre elektromobily, elektrobicykle, elektrokolobežky 3.4.5 Zavádzanie inteligentných riešení pre účely optimalizácie a znižovania spotreby energií vo</p>

		verejných budovách, bytových domoch a ostatných objektoch v správe obce a jej organizácií
	3.5 Zvyšovanie environmentálneho povedomia	3.5.1 Realizácia informačných aktivít a kampaní v oblasti separovaného zberu a nakladania s BRO 3.5.2 Zvyšovanie povedomia obyvateľov o možnostiach znižovania energetickej náročnosti domov a bytov, využívania energie z obnoviteľných zdrojov 3.5.3 Realizácia informačných aktivít v oblasti rozvoja elektromobility 3.5.4 Podpora informačných a vzdelávacích programov v oblasti ochrany prírody a krajiny, zlepšovania stavu biodiverzity a znižovania negatívnych dopadov ľudskej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia.

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHSR Novot' 2023 – 2030 je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia PHSR, systém jeho monitorovania a hodnotenia, plnenia na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram jeho realizácie formou akčných plánov.

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Podstatná časť zodpovednosti za prípravu, implementáciu, monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu PHSR prislúcha obecnému úradu, jeho pracovníkom, poslancom a členom komisií obecného zastupiteľstva.

Garant PHSR – zodpovedný za koordináciu implementácie PHSR a akčného plánu, hodnotenie a aktualizáciu rozvojových politík (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej). Podporuje vznik projektových tímov na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít. Spoločne s koordinátorom PHSR pripravuje a zavádza procesy nevyhnutné na realizáciu, monitorovanie a vyhodnocovanie PHSR a akčného plánu.

Zodpovedný: starosta obce

Odborný garant rozvojových politík/prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej a environmentálnej) – zodpovedný za monitorovanie a hodnotenie naplňovania cieľov rozvojových politík a ich aktualizáciu. Úzko spolupracuje s koordinátorom PHSR pri aktualizácii akčného plánu, zabezpečuje kontrolu súladu aktivít akčného plánu a zvolených prioritných a strategického cieľa.

Zodpovedný: Komisia obecného zastupiteľstva

Koordinátor PHSR – na pokyn garanta PHSR vedie a kontroluje proces realizácie, monitorovania a hodnotenia PHSR a akčného plánu. Dbá na dodržiavanie termínov plnenia PHSR, pripravuje štruktúru a obsah monitorovacích a hodnotiacich správ. Pripravuje stretnutia odborných pracovných skupín, koordinuje aktualizáciu akčného plánu. Zabezpečuje aktivity komunikačného plánu realizácie PHSR.

Zodpovedný: OcÚ Novot'

4.2 Systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR

Monitorovanie, hodnotenie a následná aktualizácia PHSR je dôležitou súčasťou jeho realizácie. Umožňuje identifikovať a vyhodnotiť stupeň naplňovania zvolených cieľov prostredníctvom realizácie opatrení a aktivít, resp. projektov. Na základe pravidelne vyhodnocovaných indikátorov „úspešnosti“ naplňovania stratégie riadiaci tím v prípade potreby uskutočňuje jej aktualizáciu. Na základe výsledkov monitorovania a hodnotenia sa však každoročne uskutočňuje aktualizácia akčného plánu PHSR vo väzbe na programový rozpočet obce.

1. Monitorovanie plnenia akčného plánu

- **Popis:** samospráva raz ročne získa a spracuje pripomienky úradu, poslancov a verejnosti. Monitorovanie predstavuje pravidelné sledovanie ukazovateľov akčného plánu. Výsledkom je monitorovacia správa akčného plánu.
- **Termín vykonania:** k 30.6. príslušného roka
- **Zodpovednosť:** koordinátor PHSR

- **Zdroje informácií a údajov:** OcÚ
- **Výstup:** monitorovacia správa PHSR

2. Hodnotenie plnenia strategického plánu PHSR

- **Popis:** samospráva vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dosahy realizovaných opatrení k 31.12. predchádzajúceho roka. Hodnotenie strategického plánu je činnosť, ktorá na základe monitorovania pomenováva vplyvy jednotlivých častí strategického plánu pre rozvoj územia a jeho ľudí.
- **Termín vykonania:** k 31.3. príslušného roka za predchádzajúci rok (t.j. k 31.12.)
- **Zodpovednosť:** koordinátor PHSR
- **Zdroje informácií a údajov:** monitorovacia správa akčného plánu
- **Výstup:** Hodnotiaca správa plnenia strategického plánu PHSR s návrhmi na aktualizáciu stratégie (v prípade potreby)
- **Postup:** na základe výsledkov monitoringu akčného plánu sa každoročne k 31.3. vypracuje hodnotiaca správa za predchádzajúci rok. Následne je táto správa prerokovaná na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Prerokovaná a schválená hodnotiaca správa sa každoročne k 31.5. zasiela VÚC Žilina.

3. Aktualizácia PHSR

- **Popis:** samospráva na základe podkladov z monitorovacích a hodnotiacich správ uskutoční aktualizáciu PHSR v intervale 3 – 4 roky. Aktualizácia sa uskutoční na základe zozbieraných podnetov a požiadaviek obecného úradu, odborných pracovných skupín, poslancov, občanov a ostatných sociálnoekonomických partnerov. Verejnosť bude informovaná prostredníctvom web stránky.
- **Zodpovednosť:** Koordinátor PHSR.

Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2022 - 2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2025	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHSR a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	-	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť v hodnotiacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Tematické hodnotenie časti PHSR	-	pri značnom odklone od stanovených cieľov
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	-	pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	-	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu a pod.
Hodnotenie plnenia strategického plánu PHSR	k 31.3.2024	Pravidelné ročné hodnotenie. Každoročne k 31.3. za predchádzajúci kalendárny rok (k 31.12.). Hodnotiaca správa je zasielaná do

		31.5. na VÚC Žilina
Monitorovanie akčného plánu	k 30.6.2024	Pravidelné plánované monitorovanie

4.3 Komunikačná stratégia PHSR

Komunikačná stratégia sa zameriava na internú, ako aj externú komunikáciu. Zvolená komunikačná stratégia sa zameriava na získavanie zainteresovaných skupín pre realizáciu PHSR. Cieľové skupiny komunikačnej stratégie:

- Obyvatelia obce,
- Poslanci ,
- Zamestnanci OcÚ, organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,
- Sociálnoekonomickí partneri,
- Odborné pracovné skupiny/komisie,
- Zástupcovia súkromného a neziskového sektora.

Základným princípom komunikačnej stratégie je pravidelné a komplexné poskytovanie informácií cieľovým skupinám o príprave, realizácii, hodnotení ako aj aktualizácii PHSR. Medzi základné komunikačné nástroje obce patrí:

- Webová stránka (www.novot.sk),
- Úradná tabuľa,
- Miestny rozhlas,
- Tlačoviny,
- Rokovanie obecného zastupiteľstva.

5. FINANČNÁ ČASŤ

Financovanie opatrení, resp. aktivít a projektov obsiahnutých v strategickom dokumente bude viaczdrojové. Prioritou obce je získavať na ich realizáciu hlavne externé zdroje: fondy politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027, Plán obnovy a ostatné dotačné a grantové programy. Základné financovanie sa opiera o rozpočet obce, ktorý však nie je schopný financovať investične náročné projekty.

5.1 Hlavné externé zdroje financovania projektových aktivít

Plán obnovy

Plán obnovy je spoločnou reakciou krajín EÚ na silný pokles ekonomiky v dôsledku pandémie COVID - 19. Jeho hlavným cieľom je podporiť reformy a investície, ktoré Slovensku umožnia začať opäť dobiehať životnú úroveň priemeru EÚ. Plán obnovy je postavený na nasledujúcich piatich oblastiach:

1. **Zelená ekonomika** (obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra; obnova budov; udržateľná doprava; dekarbonizácia priemyslu; adaptácia na zmenu klímy)
2. **Vzdelávanie** (dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch; vzdelávanie pre 21. storočie; zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl)
3. **Veda, výskum, inovácia** (efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja, inovácie a digitálnej ekonomiky; lákanie a udržanie talentov)
4. **Zdravie** (moderná a dostupná zdravotnícka starostlivosť; humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie; dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť)
5. **Efektívna verejná správa a digitalizácia** (zlepšenie podnikateľského prostredia; reforma justície; boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva; zdravé verejné financie; digitálne Slovensko (štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
ZELENÁ EKONOMIKA	Komponent: Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra <i>Podporované investície:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Investície do výstavby nových zdrojov elektriny z OZE • Investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE • Investície do zvyšovania flexibility energetických sústav pre vyššiu integráciu OZE 	232 mil. eur
	Komponent: Obnova budov <i>Podporované investície:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Zlepšenie energetickej hospodárnosti rodinných domov • Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov 	741 mil. eur

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
	Komponent: Udržateľná doprava Podporované investície: <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravy Podpora ekologickej osobnej dopravy Rozvoj intermodálnej nákladnej dopravy Podpora budovania infraštruktúry pre alternatívne pohony 	801 mil. eur
	Komponent: Dekarbonizácia priemyslu Podporované investície: <ul style="list-style-type: none"> Dekarbonizácia priemyslu Zabezpečenie fungovania procesov Slovenskej inšpekcie životného prostredia naviazaných na dekarbonizáciu 	368 mil. eur
	Komponent: Adaptácia na zmenu klímy Podporované investície: <ul style="list-style-type: none"> Adaptácia regiónov na klimatickú zmenu s dôrazom na ochranu prírody a rozvoj biodiverzity 	159 mil. eur
VZDELÁVANIE	Komponent: Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch Podporované investície: <ul style="list-style-type: none"> Debarierizácia školských budov na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému 	210 mil. eur
	Komponent: Vzdelávanie pre 21. storočie Podporované investície: <ul style="list-style-type: none"> Investície do digitalizácie v školách Dobudovanie školskej infraštruktúry 	469 mil. eur
	Komponent: Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl Podporované investície: <ul style="list-style-type: none"> Investičná podpora pri strategickom rozvoji vysokých škôl 	213 mil. eur
VEDA, VÝSKUM, INOVÁCIE	Komponent: Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja, inovácií a digitálnej ekonomiky Podporované investície: <ul style="list-style-type: none"> Podpora medzinárodnej spolupráce a zapájania sa do projektov Horizont Európa a Európsky inovačný a technologický inštitút Podpora spolupráce firiem, akademického sektora 	633 mil. eur

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
	<p>a organizácií výskumu a vývoja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Excelentná veda • Výskum a inovácie pre dekarbonizáciu ekonomiky • Výskum a inovácie pre digitalizáciu ekonomiky • Finančné nástroje na podporu inovácií • IT podpora jednotného grantového systému výskumu a vývoja 	
	<p>Komponent: Lákanie a udržanie talentov Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podporné nástroje a asistencia pre navrátilcov, vysokokvalifikovaných zamestnancov z tretích krajín a ich rodinných príslušníkov a zahraničných vysokoškolských študentov študujúcich na Slovensku • Posilnenie vzťahov s diasporou, podpora Slovak GlobalNetwork a ďalších iniciatív • Štipendiá pre talentovaných domácich a zahraničných študentov • Podpora internacionalizácie v akademickom prostredí 	106 mil. eur
	<p>Komponent: Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektová príprava a projektové riadenie investícií • Nová sieť nemocníc – výstavba, rekonštrukcie a vybavenie • Digitalizácia v zdravotníctve • Výstavba a obnova staníc záchranej zdravotnej služby • Obnova vozového parku záchranej zdravotnej služby • Podpora otvárania nových ambulancií primárnej starostlivosti v nedostatkových oblastiach 	1 163 mil. eur
ZDRAVIE	<p>Komponent: Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvorenie detenčných zariadení • Vybudovanie psycho-sociálnych centier • Doplnenie siete psychiatrických stacionárov • Vybudovanie špecializovaných centier pre poruchy autistického spektra • Vykonanie prvej epidemiologickej štúdie v oblasti duševných porúch • Zriadenie fondu psychodiagnostických metód • Humanizácia oddelení v ústavnej starostlivosti • Obnova materiálno-technického vybavenia pre vykonávanie štandardných postupov 	105 mil. eur

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
	<ul style="list-style-type: none"> Vzdelávanie odborníkov v rezorte a mimo rezortu zdravotníctva Národná linka podpory duševného zdravia 	
	<p>Komponent: Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť</p> <p>Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti Rozšírenie a obnova kapacít následnej a ošetrovateľskej starostlivosti Rozšírenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti 	265 mil. eur
	<p>Komponent: Zlepšenie podnikateľského prostredia</p> <p>Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> Investície spojené s opatreniami na zníženia regulačného zaťaženia podnikania Digitalizácia procesov insolvenčného konania Profesionalizácia vo verejnom obstarávaní 	11 mil. eur
EFEKTÍVNA VEREJNÁ SPRÁVA A DIGITALIZÁCIA	<p>Komponent: Reforma justície</p> <p>Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> Investície do budov a reorganizácie súdov (reforma súdnej mapy) Podporné nástroje reformy súdnej mapy - digitalizácia nástrojov, modernizácia IT vybavenia a analytické kapacity 	255 mil. eur
	<p>Komponent: Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva</p> <p>Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zefektívnenie boja proti korupcii a praniu špinavých peňazí Modernizácia a budovanie odborných kapacít Policajného zboru Modernizácia hasičského a záchranného systému Posilnenie administratívnych kapacít na rôznych úrovniach verejnej správy 	229 mil. eur
	<p>Komponent: Zdravé verejné financie</p> <p>Podporované investície:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lepšie služby pre občanov a podnikateľov Digitálna transformácia poskytovania služieb verejnej 	0 mil. eur

OBLASŤ	KOMPONENT / INVESTÍCIA	PLÁNOVANÁ ALOKÁCIA
	<p>správy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapojenie sa do cezhraničných európskych projektov vedúcich k budovaniu digitálnej ekonomiky • Podpora projektov zameraných na vývoj a aplikáciu top digitálnych technológií • Granty so zjednodušenou administratívou – Hackathony • Posilnenie preventívnych opatrení, zvýšenie rýchlosti detekcie a riešenia incidentov IT vo verejnej správe • Rekonštrukcia a dobudovanie zabezpečených priestorov kritickej infraštruktúry IT vo verejnej správe • Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia senior tabletov 	
	Komponent: Digitálne Slovensko (Štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)	615 mil. eur

Operačný program Slovensko 2021 – 2027

Celková alokácia Programu Slovensko na programové obdobie 2021 - 2027 činí **12,59 mld.** eur, ktorá je v programe rozdelená v rámci piatich cieľov politik a ich jednotlivých priorít. Najväčšia alokácia presahujúca 2 mld. eur je pridelená na prioritu Dopava (2,18 mld. eur) a prioritu Životné prostredie (2,12 mld. eur).

- v rámci cieľa 1 „**Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa**“ - **vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT**, prostredníctvom investícií na rozvoj vedy, výskumu, budovanie inteligentných miest a regiónov, digitálne riešenia pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, rozvoj malého a stredného podnikania, rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie a zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti:
 - 1P1: *Veda, výskum a inovácie*: 1 778 050 000 €
 - 1P2: *Digitálna pripojiteľnosť*: 112 100 000 €
- v rámci cieľa 2 „**Zelenšia, nízkouhlíková Európa**“ - **prechod z ekologickejšieho, nízkouhlíkového hospodárstva na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka a odolnú Európu vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility**, prostredníctvom investícií na zlepšenie energetickej efektívnosti, OZE, dostupnosť pitnej vody a dobudovanie kanalizácie, zlepšenie odpadového hospodárstva, podporu mestskej mobility vr. cyklo dopravy, ochranu prírody;
 - 2P1: *Energetická efektívnosť a dekarbonizácia*: 1 306 549 999 €
 - 2P2: *Životné prostredie*: 2 030 497 280 €
 - 2P3: *Udržateľná mestská mobilita*: 890 600 000 €
- v rámci cieľa 3 „**Prepojenejšia Európa**“ - **vďaka posilneniu mobility**, prostredníctvom investícií na dobudovanie diaľnic a rýchlostných ciest, modernizáciu železníc, vodnej infraštruktúry a zlepšenie regionálnej dostupnosti;
 - 3P1: *Doprava*: 1 999 903 170 €

- v rámci cieľa 4 „Sociálnejšia Európa“ - **sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv**, prostredníctvom investícií na podporu vzdelávania, zdravotníctva, trhu práce, sociálnych služieb;
 - 4P1: *Adaptabilný a prístupný trh práce*: 527 471 548 €
 - 4P2: *Kvalitné inkluzívne vzdelávanie*: 623 293 550 €
 - 4P3: *Zručnosti pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu*: 241 606 000 €
 - 4P4: *Záruka pre mladých*: 283 969 292 €
 - 4P5: *Aktívne začlenenie a dostupné služby*: 1 169 957 946 €
 - 4P6: *Aktívne začlenenie rómskych komún*: 269 000 000 €
 - 4P7: *Sociálne inovácie a experimenty*: 68 153 000 €
 - 4P8: *Potravinová a materiálna deprivácia*: 68 153 000 €

- v rámci cieľa 5 „Európa bližšie k občanom“ - **vdaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív**, prostredníctvom investícií na podporu udržateľného cestovného ruchu, regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, zveľadenie kultúrneho dedičstva.
 - 5P1: *Moderné regióny*: 403 637 715 €

Program cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 – 2027 Poľsko – Slovensko

Programová oblasť sa rozprestiera na oboch stranách Karpát. Horské oblasti predstavujú jedinečné bohatstvo pohraničia. Niekedy však obyvateľom pohraničia a turistom sťažujú rýchle a pohodlné cestovanie. Rozloha programovej oblasti je viac ako 39 tisíc km², z čoho sa takmer 60 % nachádza na poľskej strane. Na Slovensku programová oblasť zahŕňa – Žilinský samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj a okres Spišská Nová Ves v Košickom samosprávnom kraji. V roku 2018 dosiahol počet obyvateľov programovej oblasti takmer 5,2 milióna, z ktorých približne 70 % žilo na poľskej strane. V programovom období 2021 - 2027 bude riadiacim orgánom programu Ministerstvo fondov a regionálnej politiky Poľskej republiky. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI SR) bude Národným orgánom. Celková alokácia EÚ na program bez financií na technickú pomoc činí 120 828 471 eur. Miera spolufinancovania bude 80 %.

Program sa sústreďuje na štyri najdôležitejšie témy pre spoluprácu:

1. životné prostredie a prispôsobenie zmene klímy,
2. kultúrne a prírodné dedičstvo, udržateľný cestovný ruch,
3. cezhraničná mobilita,
4. spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia.

Tabuľka: Priority a špecifické ciele programu cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 – 2027 Poľsko – Slovensko

Priorita	Špecifický cieľ	Vybrané typy aktivít
K prírode ohľaduplné a bezpečné pohraničia Alokácia: 24 830 251,00 €	Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof a odolnosti s prihliadnutím na ekosystémové prístupy	1. zmierňovanie negatívnych následkov zmeny klímy v cezhraničnom meradle vrátane živelných pohrôm, 2. zlepšenie spolupráce v oblasti krízového riadenia vrátane výmeny skúseností/spoločných školení záchranných zložiek/štandardizácie vybavenia záchranných zložiek na území pohraničia, 3. analýzy a stratégie zamerané na

		<p>vypracovanie akčných plánov a pilotné riešenia, ktorých cieľom je predchádzať negatívnym následkom zmeny klímy v cezhraničnom meradle, najmä v podobe živelných pohrôm,</p> <p>4. edukačno-propagačné aktivity zvyšujúce povedomie obyvateľov o aktivitách v oblasti adaptačných a mitigačných opatrení voči zmene klímy, ktoré sa budú realizovať výlučne ako doplnkové aktivity pre prvé tri typy aktivít.</p>
	<p>Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženie všetkých foriem znečistenia</p>	<p>1. ochrana a zlepšenie stavu území vzácných z prírodného hľadiska,</p> <p>2. predchádzanie šíreniu a výskytu invázných druhov,</p> <p>3. analýzy, stratégie, pilotné riešenia v rámci spracovania akčných plánov na ochranu alebo tvorenie foriem ochrany prírody a zachovanie cezhraničných ekologických koridorov,</p> <p>4. edukačno-informačné aktivity zamerané na zvýšenie verejného povedomia o biodiverzite (len ako doplnenie prvých troch typov aktivít).</p>
<p>Prepojenejšie pohraničie Alokácia: 23 005 741,00 €</p>	<p>Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility</p>	<p>1. zlepšenie kvality cestnej infraštruktúry cezhraničného charakteru so zohľadnením aspektov udržateľnej dopravy,</p> <p>2. zlepšenie dostupnosti atraktivít cestovného ruchu s cezhraničným významom zavedením verejnej dopravy a/alebo ekologických dopravných prostriedkov.</p>
<p>Tvorivé a turisticky atraktívne pohraničie Alokácia: 62 649 562,00 €</p>	<p>Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie</p>	<p>1. podpora rozvoja cezhraničných konkurencieschopných/inovatívnych / integrovaných produktov/služieb/ponúk cestovného ruchu s cieľom zvýšiť úlohu kultúry a cestovného ruchu v hospodárskom rozvoji a sociálnom začlenení,</p> <p>2. zachovanie, sprístupnenie a propagácia hmotného a nehmotného kultúrneho a prírodného dedičstva s cezhraničným významom,</p> <p>3. tvorba systémov informácie a propagácie cestovného ruchu popularizujúcich PO ako atraktívnu destináciu cestovného ruchu,</p> <p>4. tvorba ľudského kapitálu a zlepšovanie</p>

		informovanosti predovšetkým propagáciou riešení z oblasti udržateľného cestovného ruchu a požiadaviek Európskej zelenej dohody (vrátane Nového európskeho Bauhausu) a digitálnych zručností.
Spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia Alokácia: 62 649 562,00 €	Posilňovanie inštitucionálnej kapacity orgánov verejnej moci, najmä tých, ktoré sú oprávnené riadiť osobitné územie, ako aj zainteresovaných strán	1. budovanie inštitucionálnych kapacít verejných inštitúcií, 2. posilňovanie spolupráce a kapacít inštitúcií ponúkajúcich služby v pohraničí, 3. cezhraničné analýzy, stratégie a akčné plány.
	Budovanie vzájomnej dôvery, najmä propagáciou akcií typu „ľudia ľuďom“	1. podpora spolupráce pre budovanie cezhraničných partnerstiev, 2. podpora miestnych cezhraničných iniciatív vyvíjaných pre zlepšenie kvality života v pohraničí, 3. posilňovanie cezhraničnej integrácie a budovanie spoločnej identity obyvateľov pohraničia, 4. výmena dobrej praxe, propagácia spolupráce zameranej na spoločné riešenia v oblasti životného prostredia a nízkouhlíkového hospodárstva, 5. zvyšovanie povedomia a propagácia proekologického správania obyvateľov pohraničia.

Program cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 – 2027 Slovensko – Česko

Programovou oblasťou sú na Slovensku regióny NUTS III Trnavský samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj a Žilinský samosprávny kraj, v Českej republike Juhomoravský kraj, Zlínsky kraj a Moravskosliezsky kraj. V programovom období 2021 - 2027 bude program riadiť Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI SR), ktoré pôsobí ako riadiaci orgán a Spoločný technický sekretariát v úzkej spolupráci so zástupcami oboch členských štátov. Celková alokácia EÚ na program (bez financií na technickú pomoc) činí 79 741 680 eur. Miera spolufinancovania bude 80 %.

Kľúčové problémy, na ktoré sa program zameria, sú:

- Životné prostredie o manažment katastrof
 - prispôsobenie ekosystémov na klimatické zmeny
 - zachovanie a obnova biodiverzity
 - znižovanie znečistenia
- Vzdelávanie
 - výmena vedomostí, skúseností, odborných poznatkov a dobrej praxe medzi vzdelávacími inštitúciami na všetkých stupňoch vzdelávania od predprimárneho až po vysoké školstvo

- Kultúra a cestovný ruch
 - zachovanie a obnova kultúrneho a prírodného dedičstva
 - produkty cestovného ruchu a ich propagácia

- Inštitucionálna spolupráca
 - spolupráca verejnej správy a spolupracujúcich subjektov na oboch stranách prihraničného územia

- Miestne iniciatívy – Fond malých projektov
 - vytváranie nových a upevňovanie existujúcich partnerstiev, sietí a cezhraničných štruktúr vrátane činností zameraných na voľnočasové a záujmové aktivity

Tabuľka: Priority a špecifické ciele programu cezhraničnej spolupráce Interreg 2021 - 2027 Slovensko – Česko

Priorita	Špecifický cieľ	Vybrané typy aktivít
Životné prostredie Alokácia: 19 935 420,00 €	Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof a odolnosti s prihliadnutím na ekosystémové prístupy	1. Zber a výmena dát, informácií a skúseností 2. Realizácia spoločných stratégií a akčných plánov 3. Zvyšovanie povedomia o zmierňovaní a prispôsobovaní sa zmene klímy
	Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženie všetkých foriem znečistenia	1. Zber a výmena dát, informácií a skúseností 2. Realizácia spoločných stratégií a akčných plánov 3. Osvetové aktivity o potrebe zachovania biodiverzity
Vzdelávanie Alokácia: 7 176 751,00 €	Zlepšenie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu	1. Výmena vedomostí, skúseností, odborných poznatkov a dobrej praxe medzi vzdelávacími inštitúciami na všetkých stupňoch vzdelávania od predprimárneho až po vysoké školstvo

<p>Kultúra a cestovný ruch</p> <p>Alokácia: 43 060 507,00 €</p>	<p>Posilnenie úlohy kultúry a udržateľného cestovného ruchu v oblasti hospodárskeho rozvoja, sociálneho začlenenia a sociálnej inovácie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachovanie a obnova kultúrneho a prírodného dedičstva 2. Spolupráca a výmena skúseností pri vytváraní a propagácii komplexných produktov cestovného ruchu
<p>Inštitucionálna spolupráca</p> <p>Alokácia: 4 784 501,00 €</p>	<p>Zvyšovanie efektivity verejnej správy podporou právnej a administratívnej spolupráce a spolupráce medzi občanmi, aktérmi občianskej spoločnosti a inštitúciami, najmä s ohľadom na riešenie právnych a iných prekážok v pohraničných regiónoch</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spolupráca verejnej správy a spolupracujúcich subjektov na oboch stranách prihraničného územia
<p>Miestne iniciatívy</p> <p>Alokácia: 4 784 501,00 €</p>	<p>Budovanie vzájomnej dôvery, najmä propagáciou akcií typu „ľudia ľuďom“</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vytváranie nových a upevňovanie existujúcich partnerstiev, sietí a cezhraničných štruktúr vrátane činností zameraných na voľnočasové a záujmové aktivity

ZÁVER

Formulár - Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<ul style="list-style-type: none"> - Názov: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Novot' na roky 2023 - 2030 - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, spolu s územným plánom, je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie.
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Forma spracovania: Kombinácia (spolupráca interných zamestnancov s externou firmou) - Externá odborná spolupráca: Agentúra pre regionálny rozvoj SEVER - Obdobie spracovania: september 2022 – marec 2023 - Riadiaci tím: <ul style="list-style-type: none"> - Garant: Ing. Dušan Jendrašík - Zástupca spracovávateľa: Ing. Michal Strnál, riaditeľ agentúry - Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou: verejná prezentácia PHSR, zverejnenie na webovej stránke, realizácia dotazníkového prieskumu
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Prerokovanie v orgánoch samosprávy: komisie obecného zastupiteľstva - Verejné pripomienkovanie: webová stránka obce; formou elektronickej komunikácie
Schválenie	<ul style="list-style-type: none"> - Návrh uznesenia:

	<p>Obecné zastupiteľstvo obce Novot' schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Novot' na roky 2023 – 2030</p> <p>- Dátum schválenia obecným zastupiteľstvom:</p> <p>- Pečiatka a podpis hlavného garanta:</p>
--	---

AKČNÝ PLÁN OBCE NOVOŤ

P.č.	Zameranie projektu (názov vystihujúci zámer)	Stav	Zdroj financovania	Predpokladaný termín realizácie (od – do)	Predpokladané náklady	Projektová aktivita PHSR
1.	Dobudovanie chodníkov k hlavným komunikáciám (cca 5 km)	Rozpracovaný - realizácia prebieha	Fondy EÚ/ Vlastné zdroje	2023 - 2030	1 050 000 €	1.1.1
2.	Rekonštrukcia verejného osvetlenia v častiach obce:	Rozpracovaný – realizácia prebieha	Fondy EÚ/ Vlastné zdroje	2023 - 2027	200 000 €	1.1.5
3.	Vybudovanie vodovodov a kanalizácii v nových IBV	Rozpracovaný – realizácia prebieha	ŠR / vlastné zdroje	2023 - 2030	400 000 €	3.1.3, 3.1.4., 3.1.5
4.	Protipovodňová ochrana	-	Vlastné zdroje	2023 - 2030	50 000 €	3.1.1
4.	Rekonštrukcia MK v obci	-	Vlastné zdroje	2023 - 2030	700 000 €	1.1.2
5.	Rekonštrukcia domu smútku	Rozpracovaný	Fondy EÚ/ vlastné zdroje	2023 - 2025	120 000 €	1.6.4
6.	Rozšírenie cintorína	-	Vlastné zdroje	2023 - 2028	80 000 €	1.6.4
7.	Dobudovanie priestorov ZŠ a telocvične	Spracovaná štúdia	Fondy EÚ/Plán obnovy	2023 - 2030	5000 000 €	2.1.3
8.	Rozšírenie kapacít MŠ	Realizuje sa	Fondy EÚ/ Vlastné zdroje	2023 - 2024	960 000 €	2.1.2
9.	Dobudovanie detských jasí	-	Fondy EÚ/ Vlastné zdroje	2027 - 2030	-	2.1.1
10.	Riešenie dopravnej situácie a parkovania pri ZŠ a MŠ	Realizuje sa	Fondy EÚ/ Vlastné zdroje	2023 - 2024	100 000 €	1.1.4
11.	Modernizácia zdravotného strediska	Vypracovaná rozpočet PD	Fondy EÚ/ Vlastné zdroje	2023 - 2025	40 000 €	2.2.5
12.	Rozšírenie kamerového systému v obci	-	Vlastné zdroje	2024 - 2025	15 000 €	1.3.1
13.	Výstavba bytového domu	Vypracovaná štúdia	ŠFRB	2024 - 2029	2000 000 €	2.4.3
14.	Zmeny a doplnky územného plánu obce	Realizuje sa	Vlastné zdroje	2023 – 2030	60 000 €	1.3.4

15.	Realizácia jednoduchých pozemkových úprav v 5 lokalitách	Realizuje sa	Vlastné zdroje	2023 – 2030 postupne všetky lokality	90 000 €	2.4.2
16.	Rozšírenie zberného dvoru	Podaná žiadosť	Fondy EÚ/vlastné zdroje	2023 - 2024	700 000 €	3.2.3
17.	Vybudovanie cyklotrasy	-	Fondy EÚ/ vlastné zdroje	2023 - 2030	-	2.5.9
18.	Zriadenie zubnej ambulancie v obci	Štádium záverečných povolení	-	2023 - 2023	-	2.2.6
19.	Vytvorenie nových priestorov obecnej knižnice	-	Fondy EÚ/ vlastné zdroje	2024-2027	10 000 €	2.5.13
20.	Zabezpečiť zriadenie ATM	-	Vlastné zdroje/externé spolufinancovanie	2023 - 2024	-	1.3.5
21.	Rekonštrukcia futbalového ihriska a dobudovanie multifunkčného ihriska	Vypracovaná štúdia	Fondy EÚ/ Vlastné zdroje	2023 - 2025	500 000 €	2.5.7
22.	Organizácia stálych kultúrnych a športových podujatí	-	Fondy EÚ/Vlastné zdroje	2023 - 2030	-	2.5.12, 1.5.1
23.	Výstavba nového zdravotného strediska	Zadanie na vypracovanie štúdie	Fondy EÚ/ Vlastné zdroje	2023 - 2026	800 000 €	2.2.5
24.	Rozvíjanie cezhraničnej spolupráce a projektov	-	Fondy EÚ/ Vlastné zdroje	2023 - 2030	-	1.5.3, 1.5.4
25.	Vydanie aktualizovanej monografie o obci Novot'	-	Fondy EÚ/ Vlastné zdroje	2024 - 2030	-	2.5.14